

NCE

Nota de Conjuntura Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana
i el seu entorn
Informe trimestral

Número 83
Gener de 2015

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Economia
i Coneixement**

Nota de Conjuntura Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana i el seu entorn

Número 83. Gener de 2015

ISSN: 2013-3480

© **Generalitat de Catalunya. Departament
d'Economia i Coneixement**

Aquesta obra està subjecta a una llicència Creative Commons del tipus reconeixement d'autoria, usos no comercials i sense obra derivada.

Resum de la llicència:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

Llicència completa:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Edició

Direcció General de Política i Promoció Econòmica

Rambla de Catalunya, 19-21

08007 Barcelona

<http://economia.gencat.cat>

Maquetació

Montserrat Romagosa Huguet

Redacció

Direcció General de Política i Promoció Econòmica,
amb la col·laboració de la Direcció General de Política
Financera, Assegurances i Tresor, i de la Direcció General
d'Anàlisi i Seguiment de les Finances Públiques

Data de tancament: 31 de gener de 2015

Disseny gràfic

Enric Jardí

Índex de continguts

Els trets més destacats	4
1. L'entorn de l'economia catalana	5
2. El producte interior brut	13
3. El comerç exterior	22
4. El mercat de treball	27
5. L'evolució dels preus i dels salaris	35
5.1. L'evolució dels preus	35
5.2. L'evolució dels costos laborals i dels salaris	41
6. El sector financer	47
6.1. Les entitats de dipòsit	47
6.2. El mercat de valors	51
7. El sector públic	58
8. Recull d'indicadors	66
Requadre. Taxes d'activitat, d'ocupació i d'atur a Catalunya	70

Els trets més destacats

- Les previsions de l'economia mundial es revisen a la baixa, però s'espera que el creixement del 2015 sigui una mica superior al del 2014. L'economia de la zona euro es manté feble, en contraposició amb la dels Estats Units.
- El 2014 l'economia catalana creix un 1,2 % (el millor resultat des del 2007). El VAB de la indústria augmenta un 1,2 %, i el del sector de serveis, un 1,5 %; en canvi, es redueixen el VAB del sector l'agrari (-0,7 %) i el de la construcció (-2,6 %).
- Les exportacions de béns recuperen dinamisme el 2014 i augmenten un 2,4 % fins al novembre, però l'acceleració de les importacions deteriora el saldo comercial amb l'estranger. El turisme estranger augmenta un 7,6 %.
- L'ocupació laboral, que havia baixat durant 5 anys, s'incrementa un 2,1 % el 2014. El nombre de persones en atur es redueix un 13,4 %, i la taxa d'atur se situa en un 19,9 % a finals d'any.
- La inflació baixa un 0,7 % al final del 2014, en una dinàmica de reducció de preus que afecta el conjunt de la zona euro.
- Els tres primers trimestres del 2014 els costos laborals disminueixen un 1,5 % i els increments salarials pactats en conveni augmenten un 0,66 % el 2014.
- El volum del crèdit bancari es continua reduint (un 4,3 % a finals de setembre del 2014), però el flux de crèdit nou comença a mostrar lleus senyals de millora en alguns segments. Els dipòsits bancaris augmenten un 0,9 %.
- Tot i les pèrdues del quart trimestre del 2014, l'IBEX 35 acumula un guany del 3,7 % al final de l'any, en un entorn de volatilitat que s'ha accentuat el mes de gener.
- La recaptació tributària de la Generalitat augmenta un 1,6 %. La recaptació de l'Administració central a Catalunya creix un 6 %, per sobre de la mitjana del conjunt de comunitats autònomes.

1.

L'entorn de l'economia catalana

Es revisen a la baixa les previsions de creixement de gairebé totes les regions econòmiques del món, excepte les dels EUA, que milloren

El creixement de l'economia internacional es mostra més feble del que es pensava fa alguns mesos. Això s'explica perquè l'evolució econòmica de la major part de regions ha quedat per sota de les expectatives: la zona euro i el Japó presenten una combinació de creixement econòmic dèbil i baixades de preus; la Xina mostra un creixement més estabilitzat i menys dinàmic que abans, i Rússia i els altres països exportadors de petroli han rebut els efectes negatius de la caiguda de la cotització internacional del cru. Només hi ha una excepció: els Estats

Previsions de creixement econòmic

(% de variació interanual del PIB)

	2014	Projeccions		Diferència amb les projeccions d'octubre	
		2015	2016	2015	2016
Economia mundial	3,3	3,5	3,7	-0,3	-0,3
Economies avançades	1,8	2,4	2,4	0,1	0,0
Estats Units	2,4	3,6	3,3	0,5	0,3
Japó	0,1	0,6	0,8	-0,2	-0,1
Regne Unit	2,6	2,7	2,4	0,0	-0,1
Zona euro	0,8	1,2	1,4	-0,2	-0,3
Alemanya	1,5	1,3	1,5	-0,2	-0,3
França	0,4	0,9	1,3	-0,1	-0,2
Itàlia	-0,4	0,4	0,8	-0,5	-0,5
Espanya	1,4	2,0	1,8	0,3	0,0
Economies emergents i en desenvolupament	4,4	4,3	4,7	-0,6	-0,5
Xina	7,4	6,8	6,3	-0,3	-0,5
Índia	5,8	6,3	6,5	-0,1	0,0
Rússia	0,6	-3,0	-1,0	-3,5	-2,5
Amèrica llatina	1,2	1,3	2,3	-0,9	-0,5
Àfrica subsahariana	4,8	4,9	5,2	-0,9	-0,8
Orient Mitjà, nord d'Àfrica i Pakistan	2,8	3,3	3,9	-0,6	-0,5

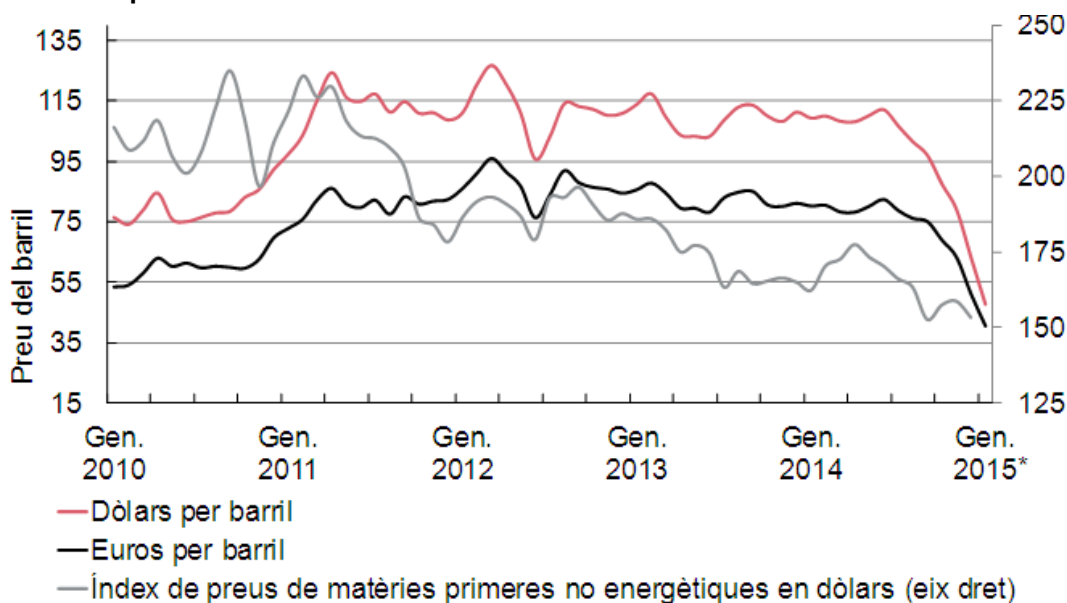
Font: *World Economic Outlook Update*, FMI (gener del 2015).

Units, que registren un creixement sòlid. L'FMI estima, en l'actualització del *World Economic Outlook* de gener del 2015, que l'economia internacional creixerà un 3,5 % el 2015 i un 3,7 % el 2016, en tots dos casos tres dècimes menys que el que preveia l'octubre del 2014. Amb tot, se superarà una mica el ritme de creixement de l'economia internacional dels anys 2013 i 2014.

La caiguda del preu del petroli és un factor d'estímul per a les economies avançades

Els darrers mesos s'ha intensificat la baixada de la cotització internacional del petroli i el gener del 2015 el preu del barril de Brent s'ha situat per sota dels 50 dòlars. No se'n registrava un preu tan baix des de març del 2009. L'abaratiment del petroli s'explica per factors de demanda (que s'ha alentit) i també per factors d'oferta (l'OPEP ha decidit mantenir la seva producció tot i l'augment de producció d'altres països, com els EUA). La reducció del preu del cru pot suposar un estímul per a les economies avançades (que, majoritàriament, són importadores de petroli), ja que afavoreix el guany de poder adquisitiu dels consumidors, alhora que millora les seves balances comercials. No obstant això, en el panorama internacional continua sent important el risc d'episodis de volatilitat financera: ara el focus es pot localitzar en les economies emergents més perjudicades per la caiguda dels preus del petroli i de les matèries primeres, amb el perill que s'hi accentuïn els desequilibris externs i que s'hi registrin sortides de capital.

Evolució del preu del barril de petroli Brent i del preu de les matèries primeres

*La darrera dada correspon al preu mitjà de l'1 al 22 de gener del 2015.

Font: Banc d'Espanya i Ministeri d'Economia i Competitivitat.

L'economia dels EUA registrarà un creixement significatiu (d'un 3,6 %) el 2015

L'activitat econòmica continua avançant amb bon ritme als Estats Units: la taxa d'atur es redueix fins a marcar el mínim dels darrers 6 anys i mig, i la inflació es conté molt (en part per l'abaratiment del petroli). La demanda interna s'ha reforçat amb la moderació de l'ajust fiscal, mentre que la política monetària encara mostra un to expansiu. La darrera dada del PIB del quart trimestre és menys favorable del que s'esperava, tot i que creix amb un ritme del 2,6 % en taxa trimestral anualitzada. Per components, el consum manté una expansió notable, però la inversió empresarial i la despesa pública s'han afeblit. En el conjunt de l'any 2014 el creixement se situa en un 2,4 % (el millor resultat des del 2010) i l'FMI preveu que el 2015 el PIB s'accelerarà fins a un 3,6 %.

L'economia japonesa només creixerà un 0,9 % el 2014

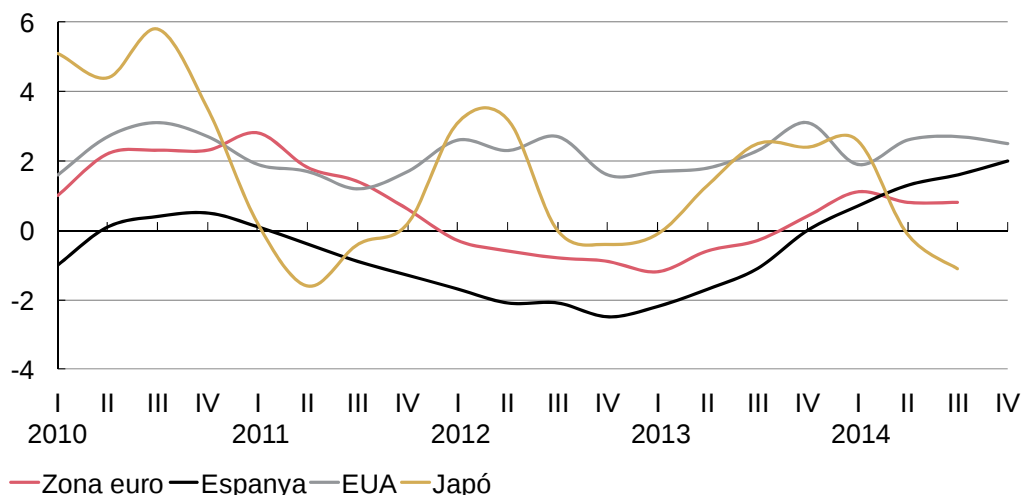
L'economia japonesa va tornar a registrar taxes de creixement negatiu a mitjan 2014, com a conseqüència de la disminució que va experimentar la demanda interna el mes d'abril, arran de l'augment de l'impost sobre el consum. En aquest context, l'FMI preveu que l'economia japonesa creixerà un 0,6 % el 2015 i un 0,8 % el 2016. En tot cas, s'espera que el creixement del Japó tornarà a ser positiu: alguns factors, com les mesures addicionals d'expansió monetària i la demora del segon augment de l'impost sobre el consum, contribuiran a reactivar-hi l'activitat econòmica. A més, la recent depreciació del ien i l'abaratiment del petroli afavoreixen el creixement la demanda externa. En l'àmbit laboral, la taxa d'atur (d'un 3,4 %) ha baixat fins al valor més baix des del 1997.

Es revisa a la baixa el creixement de les economies emergents, sobretot de les exportadores de petroli

El creixement de les economies emergents serà més dèbil del que es pensava fins fa poc. Les previsions actuals apunten que serà d'un 4,3 % el 2015, i d'un 4,7 %, el 2016, aproximadament mig punt menys que el que s'estimava en la previsió anterior, de l'octubre del 2014. Les perspectives són més negatives en el cas dels països emergents exportadors de petroli i d'altres matèries primeres. Així, l'economia russa disminuirà un 3 % el 2015, a causa de la depreciació del ruble, les tensions geopolítiques i la caiguda del preu del petroli. La projecció de creixement de l'Amèrica llatina també s'ha rebaixat de manera significativa, atès que molts països d'aquesta zona són exportadors de matèries primeres; el creixement d'aquesta àrea serà feble el 2015

(d'un 1,3 %), però el 2016 arribarà a un 2,3 %. Pel que fa als estats àrabs exportadors de petroli, cal tenir en compte que tenen marge fiscal per aplicar polítiques d'estímul que compensin l'impacte de l'abaratiment del petroli.

Creixement interanual del PIB (%)

Font: Eurostat, INE i Bureau of Economic Analysis.

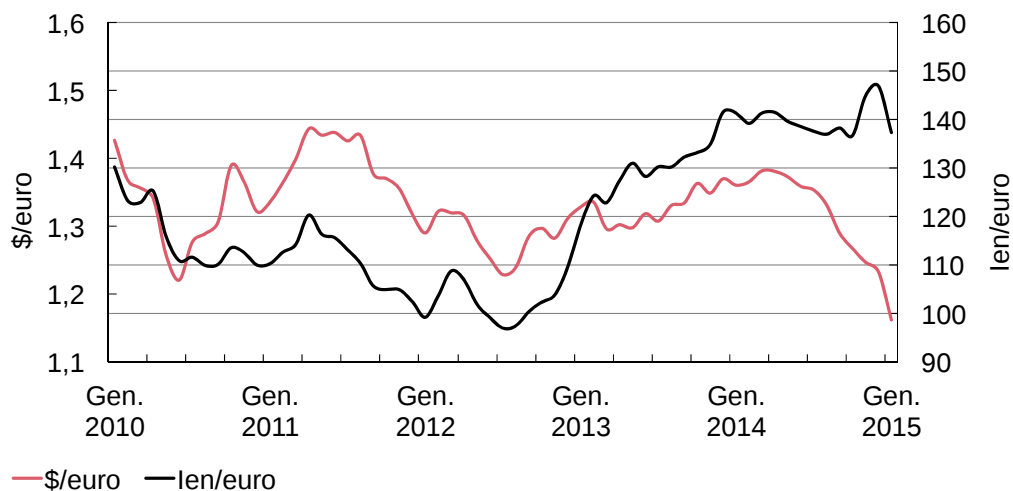
L'economia xinesa creixerà menys el 2015 (un 6,8 %), la qual cosa repercutirà en la dinàmica de les economies veïnes

En comparació amb la darrera dècada, el creixement econòmic de la Xina s'ha moderat una mica. Així i tot, l'avanç continua sent molt notable i es preveu que el 2015 serà d'un 6,8 %, i el 2016, d'un 6,3 %. De moment, les autoritats econòmiques encara se centren a reduir els riscos del ràpid creixement del crèdit i la inversió. En canvi, sembla poc probable que arribin a aplicar estímuls contundents per compensar la desacceleració econòmica. D'altra banda, la moderació del creixement econòmic xinès també implica una revisió a la baixa del creixement d'altres economies emergents asiàtiques.

Dèbils previsions per a la zona euro: un 1,2 % el 2015

L'evolució de l'economia de la zona euro continua sent feble. L'FMI ha rebaixat el creixement d'aquesta zona fins a un 0,8 % el 2014 (2 dècimes menys del que preveia l'octubre), i fins a un 1,2 %, les previsions del 2015 (3 dècimes per sota del que preveia l'octubre); és a dir, el 2015 el creixement de la zona euro serà 2,4 punts inferior al dels Estats Units, la qual cosa constata que la dinàmica d'aquestes dues regions econòmiques és ben diferent i explica l'enfortiment del dòlar

Evolució del tipus de canvi de l'euro

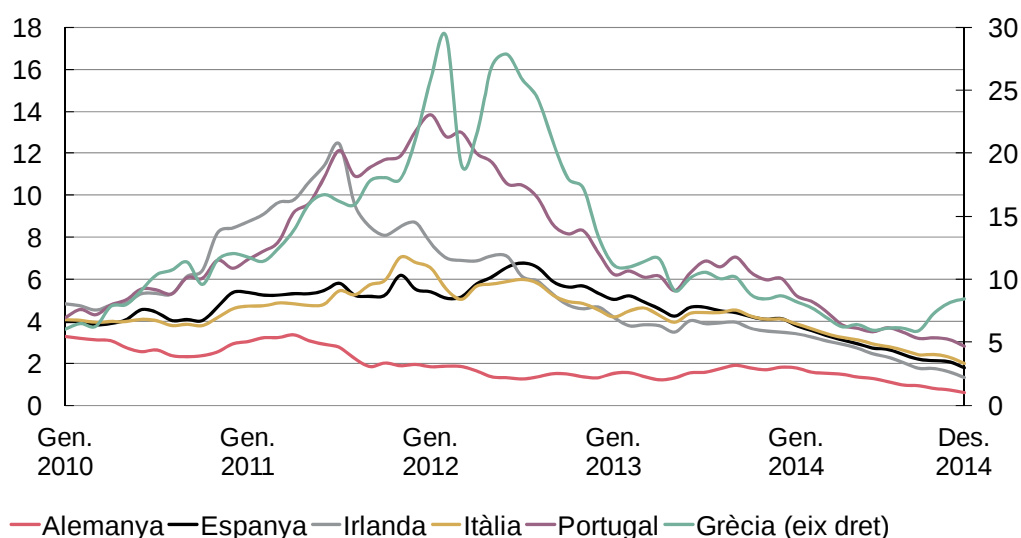

Font: BCE.

enfront de l'euro. Però ni el guany de competitivitat de l'euro que això representa ni la caiguda del preu del petroli semblen suficients per impulsar l'economia de la zona euro. Els desequilibris macroeconòmics que ha llegat la crisi i la caiguda del potencial de creixement de molts països dificulten la recuperació d'aquesta zona.

Les principals economies de la zona euro pateixen la situació de debilitat actual. Només en el cas d'Espanya les previsions econòmiques s'han revisat a l'alça, fins a un 2 % el 2015. Però Alemanya tan sols creixerà un 1,3 %; França, un 0,9 %, i Itàlia, un 0,4 %. Fora de la zona euro, destaca el bon ritme de creixement econòmic del Regne Unit (2,6 % el 2014 i del 2,7 % el 2015).

Evolució del rendiment del deute públic a 10 anys (%)

Font: Banc d'Espanya, Reuters i Bloomberg.

Tot i les dificultats que afronta l'economia europea, l'estabilitat financera s'ha mantingut durant gran part de l'any, la qual cosa ha permès augmentar la convergència dels rendiments exigits al deute públic dels països membres i, en paral·lel, reduir-ne les diferències fins a valors mínims, excepte en el cas de Grècia, on augmenta des del setembre, a causa de la incertesa que ha provocat el procés electoral. La creació del nou Govern grec, el mes de gener, ha ampliat aquestes incerteses, en especial davant la possibilitat que Grècia abandoni el programa de rescat financer. Per això, caldrà seguir amb atenció les negociacions que hi ha obertes i les conseqüències que aquesta nova conjuntura pugi provocar en l'estabilitat de la zona euro.

Nou programa d'expansió monetària del BCE i nou govern a Grècia

El principals riscos de la zona euro són que entri en una fase dilatada de baix creixement econòmic i de deflació. De fet, el mes de desembre la inflació interanual de la zona euro s'ha continuat orientant a la baixa i ha registrat un valor negatiu del 0,2 %; a més, les dades d'avanç de gener del 2015 en mostren una nova caiguda encara més profunda (-0,6 %). En aquest context, en la reunió del Consell de Govern del 22 de gener del 2015 el BCE ha decidit introduir mesures extraordinàries d'expansió monetària mitjançant la compra de deute sobirà. Addicionalment, ha eliminat la diferència de 10 punts bàsics de les noves operacions de finançament vinculades a la concessió de préstecs, de manera que el març del 2015 els tipus d'interès d'aquestes operacions passaran a coincidir amb el que sigui vigent per a les principals operacions de finançament.

Les compres de deute públic s'afegiran als programes previs de compra d'actius privats que es van iniciar els darrers mesos del 2014: bons de titulació d'actius (ABSPP, *asset backed securities purchase program*) i bons garantits (CBPP3, *covered bond purchase programme*). La previsió és que les adquisicions totals siguin de 60.000 milions d'euros mensuals fins al setembre del 2016 i, en tot cas, fins que el Consell de govern del BCE consideri que s'han estabilitzat els preus. Les compres de deute públic s'instrumentaran a partir dels bancs centrals de cada país en la mateixa proporció en què el seu capital participa en el BCE.

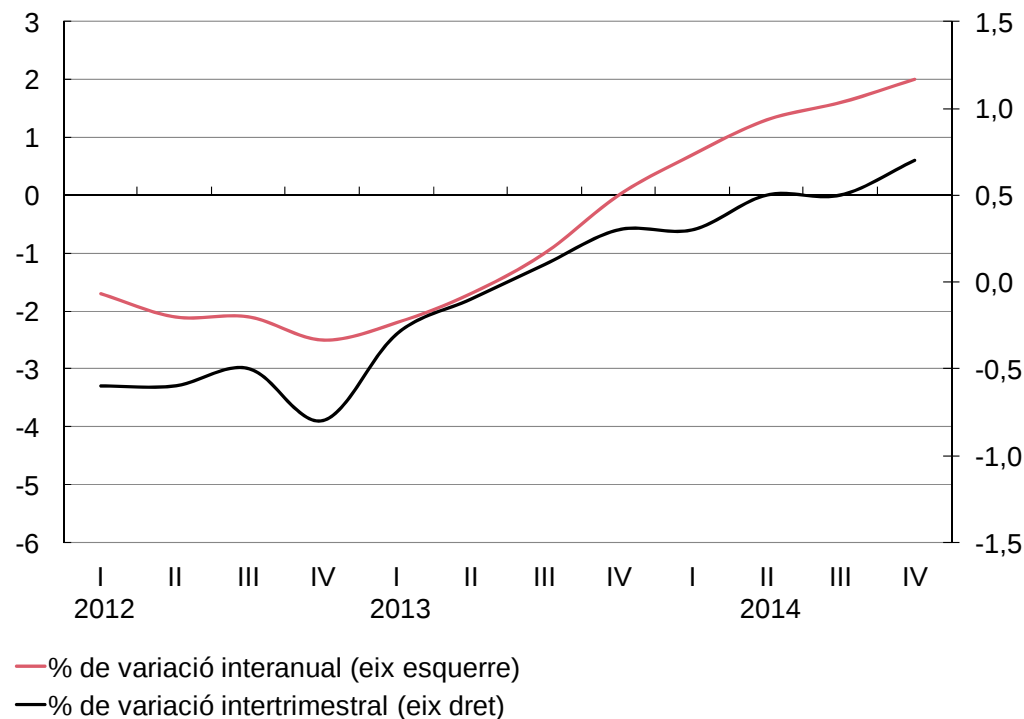
Amb aquesta mesura addicional de compra de bons sobirans (anomenada *quantitative easing* en anglès), el BCE pretén reforçar el mecanisme de transmissió de la política monetària i complir el seu mandat d'estabilitat de preus, a fi de combatre els riscos que comporta un període massa llarg de baixa inflació.

El 2014 l'economia espanyola registra un creixement mitjà d'un 1,4 %

L'economia espanyola s'ha anat reactivant durant l'any 2014 i, segons l'avanç de l'INE, el quart trimestre ha registrat un creixement intertrimestral d'un 0,7 %, la qual cosa situa el creixement interanual del trimestre en un 2 %, i el del conjunt del 2014, en un 1,4 %. Aquests resultats excedeixen lleugerament les previsions oficials, atès que es preveia que el creixement seria d'un 1,3 %. L'evolució de l'ocupació també ha estat positiva, ja que ha crescut un 1,2 % segons l'EPA, però la taxa d'atur encara se situa en un 24,4 % a final d'any, taxa que continua sent insostenible i que, a la zona euro, només supera Grècia.

La previsió de creixement de l'economia espanyola s'ha revisat a l'alça de cara al 2015, la qual cosa és una bona notícia, sobretot si l'economia és prou flexible per estimular la creació de llocs de treball. Les darreres previsions de l'FMI estimen que el 2015 l'economia espanyola creixerà un 2 %; és a dir, 3 dècimes més que en l'estimació del més d'octubre. Les previsions que va fer el Govern espanyol el setembre també fixaven un creixement d'un 2 %, per bé que des de diferents instàncies i organismes es considera que aquestes previsions es podrien quedar curtes.

Evolució del PIB de l'economia espanyola

Font: INE.

La recuperació de l'economia espanyola l'ha impulsat la demanda interna i, en particular, la despesa en consum de les llars i la inversió en béns d'equipament. L'aportació del sector exterior ha estat negativa els tres primers trimestres del 2014, a causa de l'increment notori de les importacions. Des del vessant de l'oferta, destaca la recuperació de la indústria i els serveis, tot i que el creixement més elevat el registra el sector agrari. La construcció encara obté taxes negatives el tercer trimestre, però és molt probable que quan es publiqui la comptabilitat trimestral de l'INE es constati que, el quart trimestre, l'evolució del VAB ja és positiva, atès que els resultats d'aquest sector han millorat durant els darrers mesos.

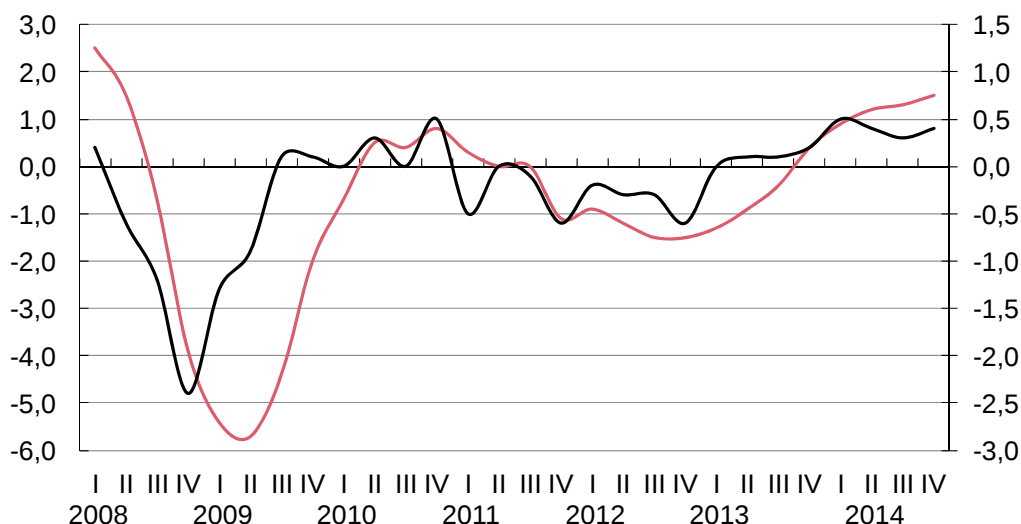
2.

El producte interior brut

El quart trimestre del 2014 l'economia catalana creix un 0,4 % intertrimestral i un 1,5 % interanual, i el creixement mitjà del 2014 se situa en un 1,2 %

El darrer trimestre del 2014 el PIB de l'economia catalana ha augmentat un 0,4 % en termes intertrimestrals, una dècima més que el trimestre anterior, segons l'avanç de dades que elaboren el Departament d'Economia i Coneixement i l'Idescat. El creixement interanual del PIB del quart trimestre queda situat en un 1,5 %, i el creixement mitjà de l'any, en un 1,2 %. Aquest és el millor resultat de l'economia des del 2007, atès que durant tots els anys intermedis l'evolució del PIB ha estat negativa, llevat de la lleu recuperació del 2010.

Evolució del PIB a Catalunya

— % de variació interanual (eix esquerre)

— % de variació intertrimestral (eix dret)

Font: Idescat i Departament d'Economia i Coneixement.

A partir de les dades de la darrera revisió de l'Idescat, es pot comprovar que el perfil de l'any és molt estable: un creixement intertrimestral entre el màxim del 0,5 % (el primer trimestre) i el mínim del 0,3 % (el tercer), i un creixement del 0,4 % al final de l'any. La recuperació de l'ocupació és la faceta més positiva de la trajectòria econòmica actual de Catalunya, atès que, el 2014, la població ocupada s'incrementa un 2,1 % i la població en atur cau un 13,4 %. De tota manera, tot i que la taxa d'atur s'ha reduït, en acabar l'any encara se

situa en un percentatge força elevat (19,9 %), la qual cosa evidencia que cal continuar reforçant l'economia. En aquest sentit s'orienten les perspectives de creixement del 2015, que es refermen gràcies a la dinàmica que mostren els diversos indicadors empresarials: per primera vegada des de l'esclat de la crisi, disminueixen el nombre de dissolucions de societats mercantils; d'altra banda, cauen els concursos de creditors i augmenten els beneficis i la confiança empresarial.

D'acord amb l'avanç de dades que ha publicat l'INE a finals de gener del 2015, el creixement de l'economia catalana se situa lleugerament per sota del de l'economia espanyola (1,4 %) el 2014. Els motius més destacats són els bons resultats del sector agrari espanyol i el fet que la recuperació del sector de serveis té més incidència en l'economia espanyola.

El pas endavant que ha fet el PIB el 2014 ha tingut com a motor principal la demanda interna, però també l'exportació de béns i serveis. Així i tot, l'increment de les importacions és superior al de les exportacions, la qual cosa ha frenat l'aportació de la demanda externa al PIB. Malgrat la debilitat de l'economia europea, els mercats d'exportació més expansius són els intracomunitaris, per bé que la pèrdua de valor de l'euro obre noves perspectives en altres mercats.

La davallada del preu del petroli i els baixos tipus d'interès han estat factors clau de la recuperació de l'economia, encara que el context internacional i, especialment, la debilitat de la zona euro no hi han col·laborat gaire. Precisament, els febles registres econòmics i el risc de deflació han empès el Banc Central Europeu a impulsar mesures extraordinàries de compra d'actius per reactivar el crèdit i l'economia. El programa d'inversions de la CE (anomenat *pla Juncker*) és l'altre pilar en què es confia que es revitalitzi l'economia europea. Mentrestant, el resultat de les eleccions gregues ha obert un nou front d'incertesa que podria tornar a desestabilitzar el feble equilibri de la zona euro.

Producte interior brut a Catalunya (base 2008)

Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari (% de variació interanual)

	2013	2014	2014			
			1r trimestre ¹	2n trimestre ¹	3r trimestre ¹	4t trimestre ²
Agricultura	3,7	-0,7	4,1	-0,8	-1,8	-4,0
Indústria	1,0	1,2	1,6	1,6	0,5	1,0
Construcció	-6,7	-2,6	-5,8	-3,6	-1,6	0,7
Serveis	-0,4	1,5	1,0	1,5	1,7	1,8
PIB pm	-0,5	1,2	0,9	1,2	1,3	1,5

¹ Dades revisades al final de gener del 2015.

² Dades d'avanç.

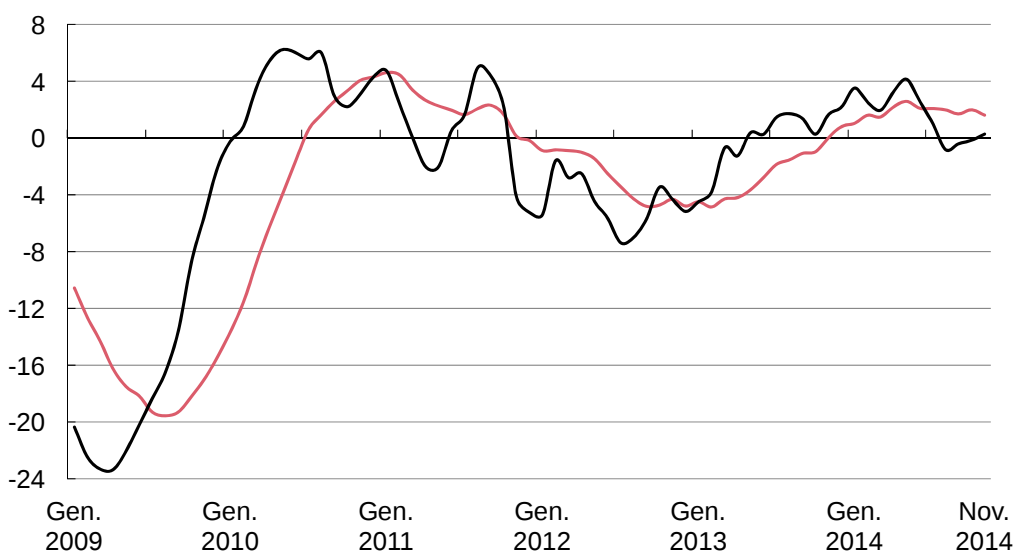
Font: Idescat i Departament d'Economia i Coneixement.

El VAB del sector industrial augmenta un 1 % interanual el quart trimestre del 2014

El quart trimestre han millorat els resultats del sector industrial, que creix un 1 % interanual, mig punt més que el trimestre anterior (segons les darreres estimacions de l'Idescat). Amb aquests resultats, la taxa de creixement anual se situa en un 1,2 %, dues dècimes més que l'any 2013.

L'índex de producció industrial (IPI) ha augmentat un 1,5 % fins al mes de novembre. Tot i que encara es desconeixen els resultats del mes de desembre, aquesta taxa confirma que la dinàmica de la indústria és més positiva que la del 2013 (aleshores l'IPI va augmentar un 1 %) i encara més que les dinàmiques dels anys 2011 i 2012, en què els valors de l'IPI van ser negatius. L'evolució de l'IPI en termes de mitjanes mòbils anuals ha estat positiva durant tot el 2014, tot i el feble comportament de la indústria durant l'agost i el setembre.

Evolució de l'índex de producció industrial (% de variació interanual)

— Mitjana mòbil de 12 mesos — Mitjana mòbil de 3 mesos

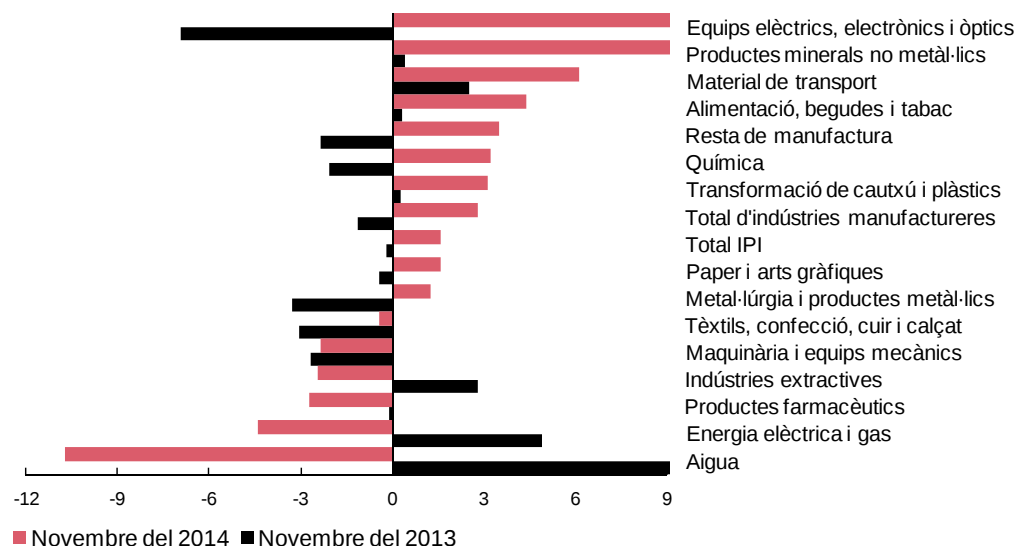
Dades amb els efectes de calendari corregits.

Font: Idescat.

En el desglossament per branques, la variació interanual de l'IPI presenta una evolució molt positiva en els productes minerals no metàl·lics (9,6 %), en l'electrònica (10,4 %) i en el material de transport (6,1 %). Per contra, disminueixen la indústria farmacèutica (-2,7 %) i, especialment, les activitats de captació i subministrament d'aigua (-10,7 %), les relacionades amb l'energia (-4,4 %) i les indústries extractives (-2,4 %).

Evolució de la producció industrial

Mitjana mòbil de 12 mesos fins al novembre (% de variació interanual)

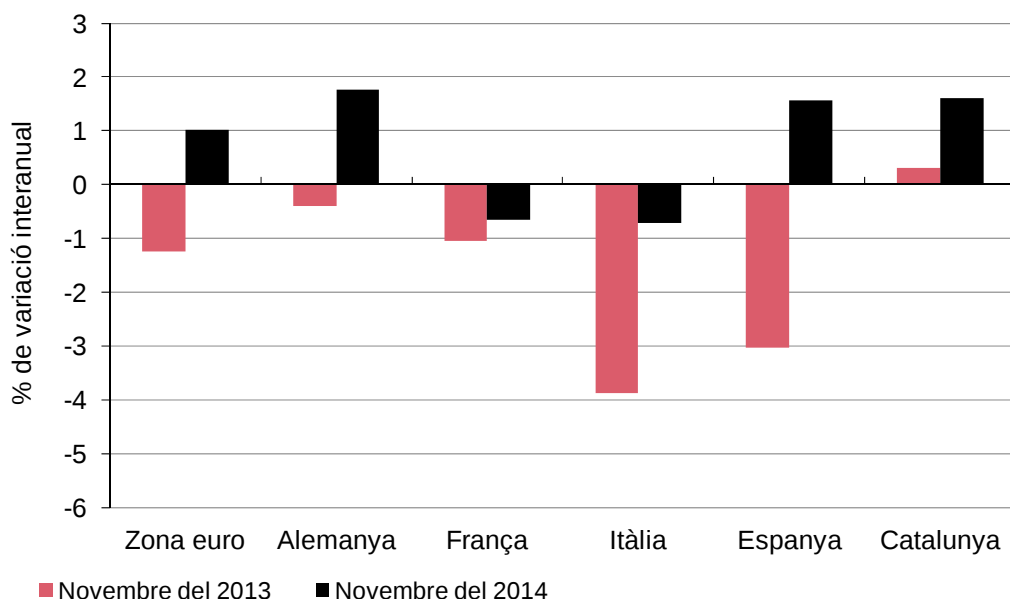
Font: Idescat i INE.

L'evolució de la producció industrial a Catalunya continua per sobre de la mitjana de la zona euro

Al conjunt de la zona euro i als principals països europeus la producció industrial va tenir una evolució negativa tant al 2012 com al 2013. A Catalunya la indústria ja va registrar valors positius el 2013, i el 2104 continua creixent per sobre de la mitjana de la zona euro, amb un ritme similar als d'Espanya i Alemanya. En canvi, França i Itàlia encara mostren taxes negatives el 2014.

Evolució de la producció industrial a la zona euro

(mitjana mòbil dels darrers 12 mesos)

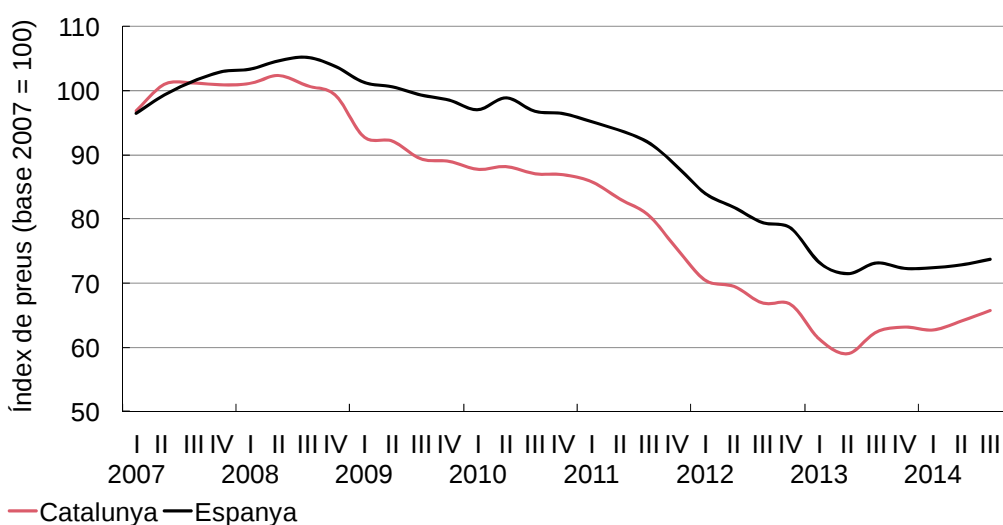
Dades amb els efectes de calendari corregits.

Font: Idescat, INE i Eurostat.

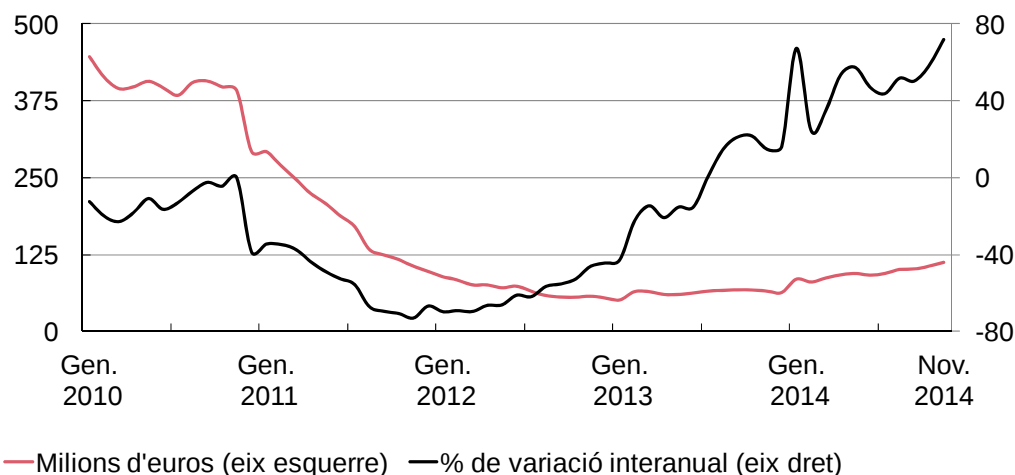
El sector de la construcció creix un 0,7 % interanual el quart trimestre del 2014, però cau un 2,6 % en el conjunt de l'any

Després del dur procés d'ajust que es va iniciar a mitjan 2008, el sector de la construcció ha tornat a registrar taxes positives i creix un 0,7 % el quart trimestre del 2014. La variació del conjunt de l'any encara és negativa (-2,6 %), però no tant com l'any 2013 (-6,7 %). Tal com s'havia començat a detectar els trimestres anteriors, el subsector residencial és el que ha fet el tomb més destacat. Així, els preus de l'habitatge nou —que havien baixat molt els darrers anys— s'han orientat a l'alça, i la compravenda d'habitatges de segona mà i els crèdits hipotecaris han augmentat, la qual cosa ha fet renéixer la construcció d'habitatges nous, com posa de manifest el pas endavant que han fet els visats dels

Preus de l'habitatge nou

Evolució de la licitació oficial (mitjana mòbil de 12 mesos)

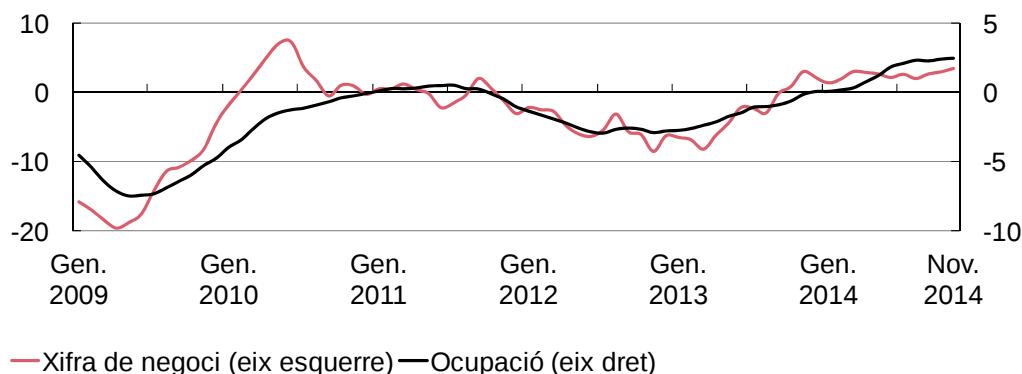
col·legis d'aparelladors. Així mateix, l'augment de la licitació pública d'obra civil millora les expectatives del sector, tot i les limitacions actuals de la inversió pública.

El VAB del sector de serveis augmenta un 1,8 % interanual el quart trimestre del 2014 i un 1,5 % en el conjunt de l'any

Segons les estimacions del quart trimestre del 2014, el VAB del sector de serveis s'ha incrementat un 1,8 %, seguint la tendència de creixement gradual dels trimestres anteriors. En mitjana anual, els resultats del sector de serveis creixen un 1,5 %, mentre que els del 2013 van disminuir un 0,4 %. La recuperació d'aquest sector, que en gran part es deriva de l'empenta de la demanda interna, és el que ha col·laborat més al creixement del PIB durant el 2014, atès que els serveis tenen molt de pes en l'economia. Aquest sector també és el principal responsable del creixement de l'ocupació. El volum de negoci del conjunt d'activitats de serveis de mercat reflecteix el dinamisme d'aquest sector, que registra els increments més significatius en les branques de transport, hostaleria i comerç.

Indicadors d'activitat de mercat del sector de serveis

(variació interanual de la mitjana mòbil de tres mesos)

Font: INE.

El turisme continua impulsant l'economia

El turisme és un dels puntals de la recuperació econòmica del 2014, gràcies al nou increment del turisme estranger i a la millora del turisme estatal. El nombre de turistes estrangers ha augmentat un 7,6 %, que se suma als forts creixements del 2012 (9,9 %) i del 2013 (8,3 %). Al seu torn, la despesa derivada del turisme estranger ha augmentat un 6,7 %, creixement força elevat però inferior al del 2013. Malgrat que l'afluència de turisme estranger ha continuat augmentant, les seves pernoctacions hoteleres han disminuït un 0,9 %. En canvi, la

Indicadors del sector turístic (% de variació interanual)

	2013	2014
Turisme estranger		
Nombre de turistes	8,3	7,6
Despesa turística total	14,7	6,7
Pernoctacions hoteleres		
Turisme total	1,9	1,5
Turisme estatal	-6,7	8,1
Turisme estranger	5,4	-0,9

Font: IET i INE.

recuperació del turisme estatal s'ha traduït en un notable increment de les pernoctacions hoteleres (d'un 8,1 %), sobretot del turisme interior (12,6%), que han compensat amb escreix la disminució de les pernoctacions del turisme estranger. Per marques turístiques, l'augment de pernoctacions es concentra a Barcelona. Destaca el creixement relatiu de les pernoctacions a la Catalunya central.

En el sector agrari, la producció ha crescut un 3,1 % el 2014, segons el darrer avanç de macromagnituds del sector que ha elaborat el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació i Medi Natural. No obstant això, l'augment dels consums intermedis (del 6,2 %) ha fet reduir el VAB del sector un 0,7 %. Per tipus de producció, l'agrícola presenta una reducció del 3 % (amb valors negatius en la majoria de collites, excepte en la de fruita), i la ramadera, un augment del 7,4 %, que cal atribuir al gran creixement del porquí.

La demanda interna es manté com a principal de motor de l'economia

Les dades de la comptabilitat trimestral de l'Idescat mostren que la demanda interna s'ha anat reforçant durant els tres primers trimestres de l'any. El darrer d'aquests trimestres el creixement ha arribat al 2 %, amb tots els components a l'alça. El tercer trimestre el creixement de la despesa en consum de les llars se situa en un 1,7 %, i el de les administracions públiques, en un 1,9 %, la qual cosa deixa enrere les fortes caigudes dels tres darrers anys. La formació bruta de capital també recupera els valors positius: creix un 3,5 %, gràcies al ràpid redreçament de la inversió en construcció (el primer trimestre va caure un 6,9 %, i el tercer, un 0,6 %). La inversió en béns d'equipament i altres actius, que ja va començar l'any amb un impuls notable, s'incrementa un 8,1 % al final del tercer trimestre.

Evolució del PIB a Catalunya (base 2008)

Dades amb els efectes estacionals i de calendari corregits (% de variació interanual)

	2013	2014 ¹		
	Mitjana anual	Primer trimestre	Segon trimestre	Tercer trimestre
Demanda interna	-3,0	0,8	1,2	2,0
Despesa en consum de les llars	2,2	1,5	1,3	1,7
Despesa en consum de les administracions públiques ²	-3,5	0,1	1,9	1,9
Formació bruta de capital ³	-5,2	-0,8	1,0	3,5
Béns d'equipament i altres actius	-2,4	6,6	4,2	8,1
Construcció	-7,5	-6,9	-3,6	-0,6
Saldo exterior ^{4, 5}	2,2	0,2	0,3	-0,4
Saldo amb l'estranger ⁵	0,9	-1,2	-0,9	-1,4
Exportacions de béns i serveis	1,0	5,3	2,9	4,3
Importacions de béns i serveis	-1,4	10,1	6,1	9,3

¹L'Idescat ha revisat les dades del PIB trimestral del 2014 des del vessant de l'oferta a finals del mes de gener de 2015.

²Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

³Inclou la variació d'existències.

⁴Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

⁵Aportació al creixement del PIB.

Font: Idescat.

La contribució del saldo exterior al PIB ha estat feble durant els tres primers trimestres del 2014, i negativa, el tercer trimestre. La causa és el fort creixement de les importacions de béns i serveis (sobretot les relacionades amb el consum de les llars), que el tercer trimestre han crescut un 9,3 %. D'aquesta manera, tot i que el creixement de les exportacions és clarament superior al de l'any 2013 (1 % el 2013 i 4,2 % els tres primers trimestres del 2014), el saldo comercial amb l'estranger s'ha deteriorat i l'aportació del comerç amb l'estranger ha esdevingut negativa. La millora del saldo comercial interregional, però, ha pal·liat aquests resultats.

Es manté la fortalesa del consum de les llars

La informació més recent —en espera de les dades comptables de l'Idescat corresponents al quart trimestre— apunta la continuïtat del creixement de la demanda interna, tal com posa de manifest el notable creixement de les vendes de comerç al detall i de la matriculació de turismes. L'augment de l'ocupació ha beneficiat les rendes de les famílies; ara bé, molt probablement una part de l'increment que experimenta el consum privat és a costa d'una reducció de l'estalvi

privat, com ja mostraven les dades de l'economia espanyola el trimestre anterior. La moderació de la inflació, i fins i tot la reducció en alguns productes, ha animat el consum, que també s'ha beneficiat de la millora de la confiança dels consumidors, consegüent a les expectatives econòmiques més favorables.

Indicadors de demanda (% de variació interanual)

	Comerç al detall	Matriculació		Crèdit al sector privat*
		Turismes	Vehicles de càrrega	
2013				
4t trimestre	0,9	27,0	25,3	-5,3
2014				
1r trimestre	1,5	17,2	25,8	-4,5
2n trimestre	1,4	20,6	23,9	-4,1
3r trimestre	1,3	8,6	27,4	-4,5
4t trimestre	4,3	26,0	27,7	-

*Concedit per les entitats de dipòsit.

Font: INE, Banc d'Espanya i Direcció General de Trànsit.

L'augment de la confiança empresarial i de les expectatives econòmiques fan esperar que la inversió hagi continuat a l'alça el quart trimestre, especialment després del deteriorament de la capacitat productiva dels darrers anys. De tota manera, encara hi ha pocs indicadors disponibles i, en certa manera, són contradictoris. Així, la matriculació de vehicles de càrrega continua creixent força (un 27 %, com el trimestre anterior), però les importacions de béns de capital s'han frenat, i encara és d'hora per saber si això és un fet puntual. D'altra banda, les dades del flux de crèdit financer nou comencen a mostrar senyals de millora en el crèdit assimilable al de les pimes, així com en el crèdit a l'habitatge, que està en línia amb la recuperació que mostren els indicadors d'activitat del sector de la construcció.

Pel que fa la demanda exterior, les dades del quart trimestre disponibles (d'octubre i novembre) indiquen que el creixement interanual de les exportacions de béns és lleugerament inferior al del trimestre anterior i que les importacions s'han reduït notablement, la qual cosa —en espera de conèixer els resultats del mes de desembre— pal·liarà una mica el fort increment del dèficit comercial que s'ha acumulat els mesos anteriors.

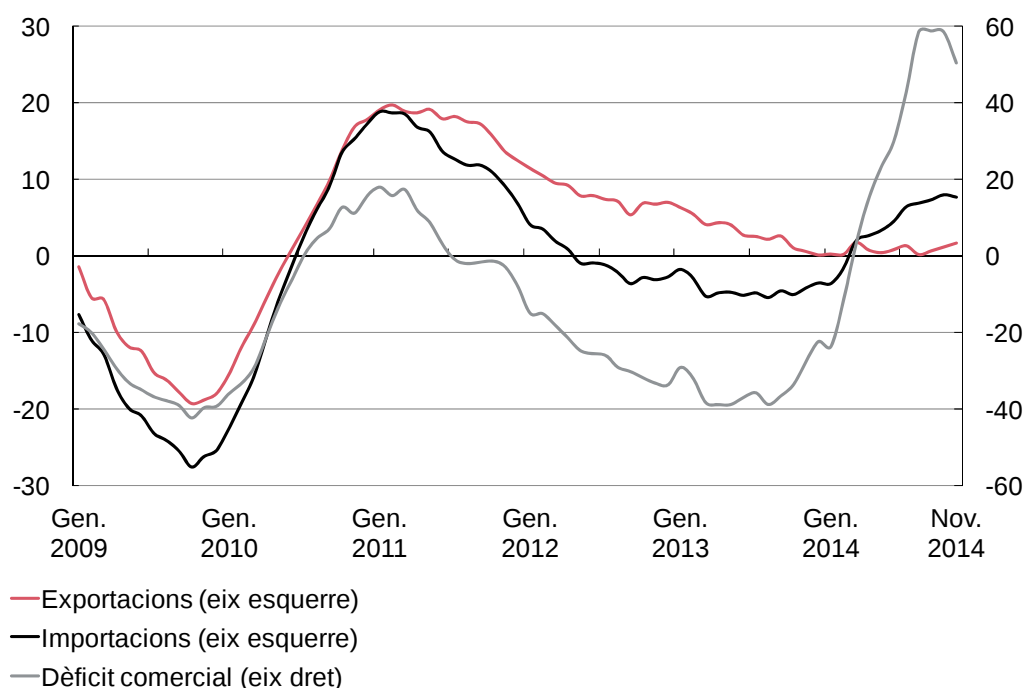
3.

El comerç exterior

Les exportacions de béns augmenten un 2,4 % fins al novembre, i les importacions, un 7,7 %

Després de l'estancament del 2013, les exportacions s'han orientat a l'alça, però amb un ritme inferior al del període 2010-2012, en què van fer una aportació vigorosa a l'economia catalana. Els primers 11 mesos del 2014 el creixement de les exportacions ha estat d'un 2,4 %, i el de les importacions, d'un 7,7 % (mentre que els darrers dos anys es van contraure).

Evolució del comerç de béns amb l'estranger
(mitjana mòbil de 12 mesos, % de variació interanual)

Nota: sèries definitives fins al 2013. Dades en valors corrents.

Font: Idescat i Agència Tributària (AEAT).

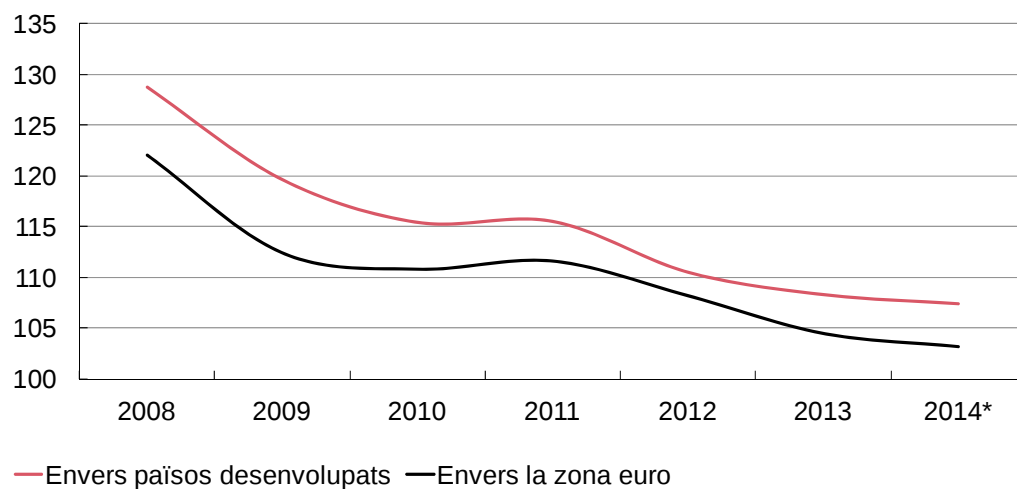
Els preus de les exportacions de l'economia espanyola (valorades a partir dels índexs de valors unitaris) han registrat una variació acumulada del -0,9 % fins al novembre, mentre que en el cas de les importacions la reducció ha estat del 2,4 %. Per tant, els increments en volum, tant de les exportacions com de les importacions, són lleugerament superiors als que reflecteixen les dades en valors corrents.

La forta acceleració de les importacions continua elevant el dèficit comercial de Catalunya amb l'estranger, que fins al novembre augmenta un 46,2 %. El repunt de les exportacions ha frenat lleugerament el creixement del dèficit comercial que s'experimentava a mitjan 2014 com a conseqüència del fort creixement de les importacions, impulsades per la recuperació del consum de les llars i la inversió en béns d'equipament de les empreses.

La competitivitat de costos millora lleument

La competitivitat —valorada en termes de costos laborals unitaris (amb dades a escala estatal) i tipus de canvi— ha millorat lleument en la primera meitat del 2014. Respecte a la zona euro, els costos laborals unitaris de les manufactures han disminuït 1,3 punts en termes relatius. Respecte al conjunt dels països desenvolupats, els costos laborals unitaris també han disminuït, mentre que l'aportació del component nominal ha estat neutra fins al juny. Tanmateix, durant la segona meitat de l'any l'aportació dels tipus de canvi serà favorable, gràcies a la depreciació del valor de l'euro enfront del dòlar.

Índexs de competitivitat segons costos laborals unitaris en manufactura (dades de l'economia espanyola, índex 1999 = 100)

* Mitjana dels 2 primers trimestres.

Nota: L'increment de l'índex indica una pèrdua de competitivitat.

Font: Banc d'Espanya.

La demanda de la Unió Europea consolida la recuperació de les exportacions catalanes

Les exportacions catalanes cap als països de la Unió Europea són les més expansives del 2014. Les dades acumulades fins al novembre mostren que s'han incrementat un 5,8 %, la qual cosa ha permès que les exportacions totals creixin un 2,4 %.

S'observen diferents comportaments de les exportacions cap als països europeus. Així, per exemple, les exportacions a França, el principal client de Catalunya a la UE, s'han estancat durant el 2014. En canvi, han crescut les exportacions cap a Alemanya (un 5,8 %) i, especialment, cap al Regne Unit i Portugal, on l'increment és superior al 10 %. Les exportacions de Catalunya a la resta d'Europa continuen mostrant una tendència negativa, que arriba al -16 %, com a conseqüència del fort descens de la demanda de països com Suïssa, Rússia o Turquia. Fora d'Europa, les exportacions cap als EUA han crescut un 4,9 % i les destinades a l'Amèrica llatina s'han reduït un 3,6 %. El mercat asiàtic ha crescut un 4,9 %, gràcies a la demanda dels països de l'Orient Mitjà i del Japó. Finalment, les exportacions cap als països africans (sobretot el Marroc) han augmentat un 4,3 %.

Exportacions de béns per àrees i països

(valors corrents, % de variació interanual)

	2013	Gener-novembre del 2014
Unió Europea	0,6	5,8
França	-3,1	0,0
Alemanya	0,7	5,8
Itàlia	-4,6	4,8
Portugal	7,3	13,3
Regne Unit	9,2	14,8
Resta d'Europa	-10,9	-16,0
Suïssa	-19,2	-15,2
Amèrica del Nord	-1,4	4,1
EUA	-2,3	4,9
Amèrica llatina	5,1	-3,6
Resta del món	4,0	3,0
Japó	4,3	20,6
Xina	9,5	-9,9
Total	0,2	2,4

Font: Idescat, AEAT i Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Les taxes de creixement dels principals sectors exportadors de l'economia catalana són positives

S'identifica una millora generalitzada dels diversos sectors exportadors entre gener i novembre del 2014. El principal sector exportador de Catalunya, la indústria química (que suposa més d'una quarta part del total d'exportacions), ha crescut un 2,4 %, gràcies a les vendes de medicaments, que s'han incrementat un 14,9 %. El sector d'automoció,

que el 2013 va experimentar una forta caiguda, creix amb força (6,6 %) i la venda d'automòbils i motocicletes s'incrementa un 11,3 % (però la venda de components disminueix). També han crescut les exportacions de béns d'equipament (un 2,0 %) i de productes de la indústria alimentària (un 3,2 %). Tanmateix, han disminuït les exportacions de matèries primeres, de semimanufactures no químiques i de productes no classificats sectorialment.

L'augment del volum d'exportació de béns que registra Catalunya el 2014 (2,4 %) és similar al del conjunt de l'Estat (2,2 %). Les diferències més significatives es concentren en les exportacions de béns de consum durador i de béns d'equipament, que tenen un comportament negatiu al conjunt d'Espanya.

Exportacions per sectors econòmics (gener-novembre del 2014)

(valors corrents, % de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Alimentació	3,2	4,4
Productes energètics	9,4	6,1
Matèries primeres	-1,4	-4,2
Semimanufactures no químiques	-1,1	1,1
Productes químics	2,4	1,3
Béns d'equipament	2,0	-1,0
Automoció	6,6	6,0
Béns de consum durador	3,3	-3,2
Manufactures de consum	5,7	7,2
Altres	-35,1	-7,1
Total	2,4	2,2

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

El creixement de la demanda interna i de la producció industrial impulsen les importacions

Entre gener i novembre del 2014 les importacions han augmentat un 7,7 % a Catalunya, mentre que al conjunt de l'Estat han crescut un 5,8 %. La important recuperació de les importacions l'expliquen tant la recuperació de la demanda interna com l'increment dels processos productius que alimenten les exportacions. L'augment més destacat de les importacions es produeix en les manufactures de consum (12,2 %) i en el sector de l'automòbil (10,9 %), la qual cosa és un indicador més de la recuperació del consum de les llars. També creix molt el sector de béns d'equipament (8,2 %), mentre que el sector químic, que és el principal sector importador i exportador, creix un 6,5 %. D'altra banda, a Espanya, les importacions de béns d'equipament creixen un 9,9 %, i les de manufactures de consum un 12,2 %.

i les de manufactures de consum, un 12,9 %, la qual cosa es pot considerar com a símptoma de dinamisme econòmic. Però el que destaca més en el conjunt de l'Estat són les importacions del sector automobilístic, que augmenten un 18,9 %.

Importacions per sectors econòmics (gener-novembre del 2014)

(valors corrents, % de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Alimentació	5,6	2,9
Productes energètics	5,7	-2,8
Matèries primeres	4,2	0,5
Semimanufactures no químiques	5,9	4,7
Productes químics	6,5	4,2
Béns d'equipament	8,2	9,9
Automoció	10,9	18,9
Béns de consum durador	7,3	12,5
Manufactures de consum	12,2	12,9
Altres	-39,2	-26,1
Total	7,7	5,8

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

4.

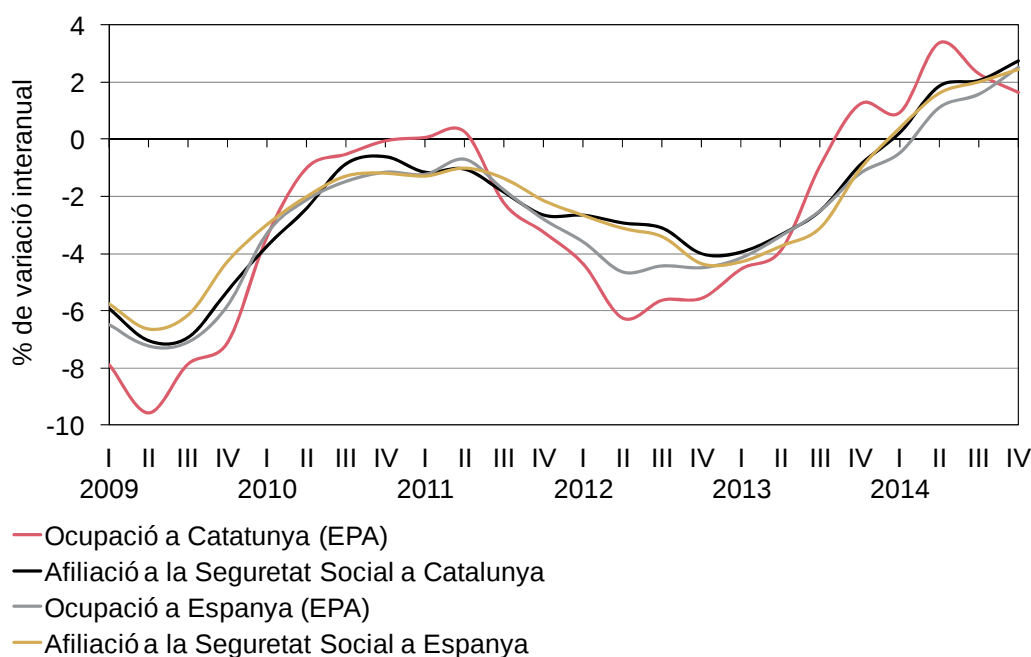
El mercat de treball

El 2014 l'afiliació a la Seguretat Social augmenta un 1,7 %, i l'ocupació, un 2,1 %

Després del fort deteriorament del mercat de treball que va provocar la crisi econòmica, el 2014 és el primer l'any que s'observa que es recupera a Catalunya. L'afiliació a la Seguretat Social mostra una dinàmica positiva i una acceleració gradual fins a finals d'any, de manera que el desembre creix un 2,9 % interanual, el ritme més alt des del 2007. En mitjana anual, l'afiliació ha augmentat un 1,7 % el 2014, després de 6 anys de caiguda consecutiva.

L'Enquesta de població activa (EPA) també confirma que l'ocupació s'ha recuperat durant el 2014, si bé en aquest cas l'evolució ha estat més fluctuant que en el cas de l'afiliació: segons l'EPA, l'ocupació va créixer de manera molt significativa el segon i el tercer trimestre del 2014 (un 3,4 % i un 2,3 %, respectivament), mentre que el quart trimestre aquest ritme s'ha alentit (1,6 % interanual). En termes de mitjana anual del 2014, l'ocupació ha crescut un 2,1 %, després de cinc anys de pèrdua d'ocupació.

Dinàmica de l'ocupació

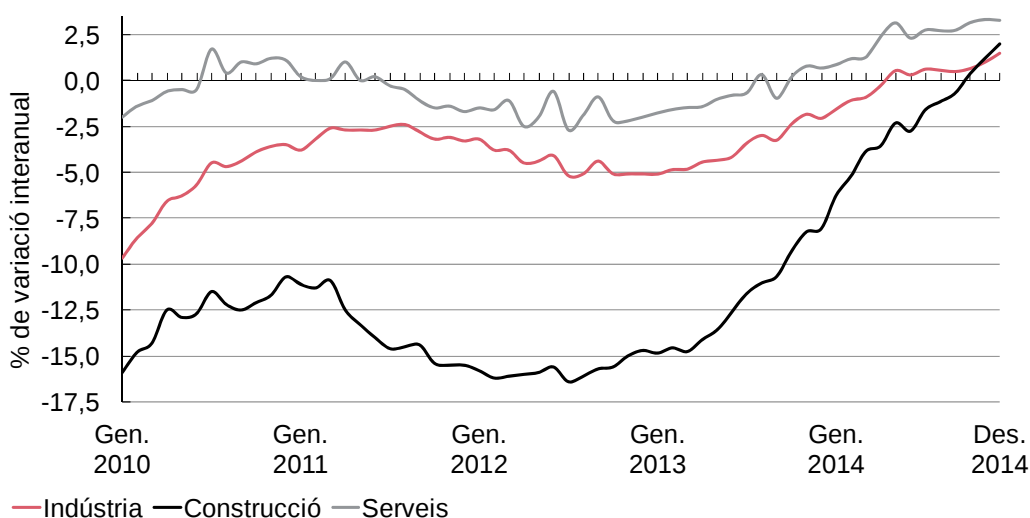
Font: Idescat, INE i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Al conjunt de l'Estat el mercat de treball també ha anat millorant gradualment durant el 2014. L'afiliació a la Seguretat Social s'ha incrementat un 2,4 % interanual el desembre, una mica menys que a Catalunya. Pel que fa a l'ocupació mesurada per l'EPA, a Espanya se n'ha intensificat el creixement de manera progressiva i el quart trimestre del 2014 ha arribat a un 2,5 % interanual. Les dades corregides d'estacionalitat i de l'efecte del calendari, només disponibles per a Espanya, també corroboren que s'ha accelerat l'ocupació durant el darrer trimestre del 2014. En termes de mitjana anual, l'any 2014 l'ocupació ha avançat un 1,2 % a Espanya, per sota del creixement mitjà registrat a Catalunya (d'un 2,1 %).

L'afiliació a la Seguretat Social augmenta, en termes interanuals, en tots els grans sectors d'activitat, fins i tot en la construcció

La informació sectorial de l'afiliació a la Seguretat Social mostra que ja es crea ocupació en tots els grans sectors d'activitat. El sector en què creix més l'afiliació, tant en termes absoluts com en termes relatius, és el de serveis, que el desembre ho fa amb un ritme interanual d'un 3,3 %. També destaca la millora de la indústria, que accelera el creixement de l'afiliació fins a un 1,5 % interanual (el ritme més alt des de la crisi). Però, sobretot, cal subratllar la recuperació del nombre d'afiliats a la Seguretat Social en el sector de la construcció, que torna a registrar un creixement positiu (d'un 2 % interanual el desembre) després del fortíssim ajust dels anys de crisi anteriors. D'altra banda, l'EPA mostra un augment de l'ocupació en tots els grans sectors d'activitat, excepte en l'agricultura. Així i tot, a diferència de la Seguretat Social, l'EPA detecta el creixement més intens en la indústria i a finals del 2014 registra un alentiment del ritme en el sector de serveis.

Evolució de l'afiliació a la Seguretat Social per grans sectors a Catalunya

Font: Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

La informació sectorial, més detallada en l'afiliació a la Seguretat Social, mostra que una bona part de les branques industrials registren una evolució positiva, en particular la indústria alimentària, la reparació i instal·lació de maquinària i la fabricació de vehicles de motor. En el sector de serveis, hi ha moltes branques que creen ocupació amb un ritme notable, com ara la programació i consultoria informàtica, les activitats administratives d'oficines i la restauració (que correspon a l'epígraf anomenat *serveis de menjar i beure*). L'afiliació també creix molt (més d'un 25 % interanual) en l'epígraf anomenat *activitats relacionades amb l'ocupació*, que inclou les persones que treballen per a empreses de treball temporal i que poden estar contractades en qualsevol altre sector d'activitat. D'altra banda, les activitats dels serveis que han reduït més l'afiliació els darrers 12 mesos són els serveis financers i les activitats de lloguer.

Més dinamisme de l'ocupació assalariada i del treball a temps complet

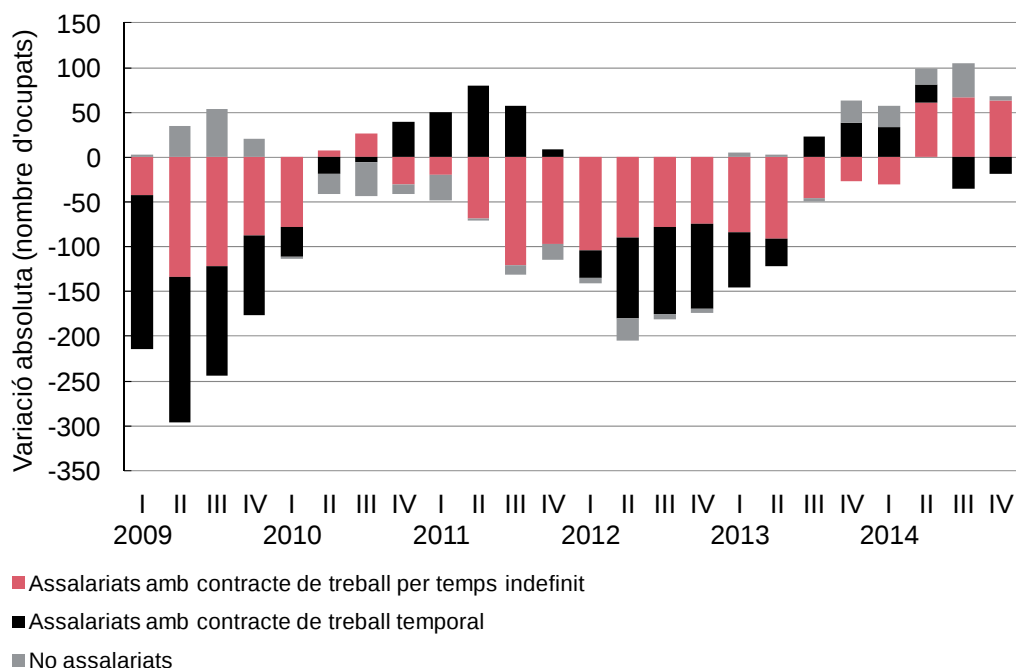
La informació de l'EPA mostra que l'increment de l'ocupació assalariada s'ha accelerat fins a un 1,8 % interanual el quart trimestre del 2014. En canvi, ha perdut força el treball no assalariat, que s'ha alentit fins a un 1 % interanual. Les dades d'afiliació a la Seguretat Social també confirmen aquesta tendència, ja que l'afiliació al règim general es mostra més dinàmica que la del règim d'autònoms. L'EPA també assenyala que la totalitat de l'ocupació creada (en termes nets) correspon a llocs de treball a temps complet, amb un creixement d'un 2,9 % interanual. Això contrasta amb el significatiu creixement del treball a temps parcial que es va registrar l'any 2013 i durant la primera meitat del 2014.

Es consolida el creixement dels llocs de treball per temps indefinit (3,1 % interanual) i cau el treball temporal

Com els dos trimestres anteriors, la creació d'ocupació s'ha concentrat en el sector privat (augmenta un 3,2 % interanual), mentre que en el sector públic el nombre d'assalariats s'ha reduït. Per tipus de contracte, es manté la recuperació del de durada indefinida, després de tres trimestres seguits de creixement interanual: el quart trimestre del 2014 augmenten un 3,1 % interanual, mentre que els contractes temporals es redueixen un 4 %. Això significa que els darrers dotze mesos s'ha produït un increment, en termes absoluts, de 63.300 nous treballadors amb contracte indefinit. La informació de les oficines de treball de la Generalitat (OTG) sobre contractes registrats confirma la recuperació

de la contractació indefinida: el 2014 se n'han signat un 21,6 % més que l'any 2013. Aquest creixement és més intens que el que han registrat els contractes temporals (han augmentat un 11,9 %). A més, cal recordar que un increment del nombre de contractes temporals no necessàriament es tradueix en un augment del nombre de treballadors amb contracte temporal, a causa de la rotació que caracteritza aquest tipus de treball.

Variació interanual del nombre d'ocupats

Font: Idescat.

Es modera la disminució de la població activa

La reducció de la població en edat de treballar, que es va iniciar el 2012 per primera vegada des dels anys setanta del segle passat, es modera a finals del 2014: baixa un 0,3 % interanual, el descens més suau des del 2012. La població activa també ha mantingut la tendència de caiguda interanual dels darrers tres anys, si bé la disminució (d'un 0,9 % interanual) és menys intensa que la dels trimestres anteriors. La taxa d'activitat de 16 a 64 anys, tot i que es redueix, encara és molt elevada (79,1 % el quart trimestre). Paral·lelament, la taxa d'ocupació de 16 a 64 anys (63,3 %) és una mica inferior a la del trimestre anterior, però força superior a la que es registrava a finals del 2013. La millora que ha mostrat l'ocupació l'any 2014 ha beneficiat de manera similar tant els homes com les dones, amb unes taxes d'ocupació respectives d'un 66,8 % i d'un 59,9 % a finals del 2014. Finalment, cal destacar que, en termes de mitjana anual del 2014, la taxa d'ocupació és d'un 62,9 %, mentre que el 2013 va ser d'un 60,7 %.

Magnituds del mercat de treball a Catalunya i a Espanya

	2013	2014	Tercer trimestre del 2014	Quart trimestre del 2014
Catalunya				
Població activa (% de variació interanual)	-1,3	-1,5	-2,1	-0,9
Població ocupada (% de variació interanual)	-2,0	2,1	2,3	1,6
Assalariats amb contracte de treball indefinit	-3,0	2,0	3,3	3,1
Assalariats amb contracte de treball temporal	-1,7	0,0	-7,1	-4,0
Població en atur	1,4	-13,4	-17,0	-9,9
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	79,1	79,0	79,0	79,1
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	60,7	62,9	63,8	63,3
Taxa d'atur (%)	23,1	20,3	19,1	19,9
Homes	23,7	20,6	19,0	20,2
Dones	22,4	20,0	19,2	19,6
Població de 16 a 24 anys	50,2	47,1	47,0	45,9
Taxa de temporalitat (%)	18,6	18,3	18,5	17,8
Proporció d'ocupació a temps parcial (%)	15,3	15,3	14,0	14,8
Espanya				
Població activa (% de variació interanual)	-1,1	-1,0	-1,0	-0,2
Població ocupada (% de variació interanual)	-2,8	1,2	1,6	2,5
Població en atur (% de variació interanual)	4,1	-7,3	-8,7	-8,1
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	75,3	75,3	75,2	75,6
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	55,6	56,8	57,3	57,6
Taxa d'atur (%)	26,1	24,4	23,7	23,7

Font: Enquesta de població activa (EPA), de l'INE.

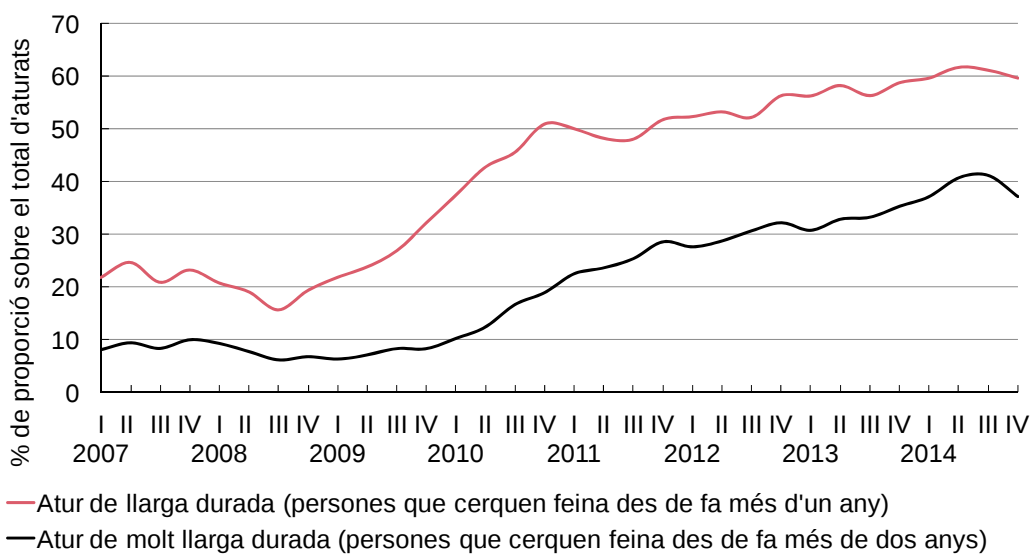
La taxa d'atur se situa en un 19,9 % el quart trimestre del 2014

L'atur s'ha continuat reduint en termes interanuals (disminueix un 9,9 % interanual), gràcies a la creació d'ocupació i a la pèrdua de població activa. Així i tot, cal dir que, segons l'EPA, el quart trimestre del 2014 s'ha moderat una mica el creixement de l'ocupació, i això s'ha traduït en una caiguda de l'atur una mica menys intensa que els trimestres passats. Des del quart trimestre del 2013, l'ocupació s'ha incrementat en 49.300 persones i la població activa ha disminuït en 33.700 persones, la qual cosa comporta que hi hagi 83.000 persones menys en atur. La taxa d'atur s'ha situat en un 19,9 % el quart trimestre. La taxa mitjana del 2014 és d'un 20,3 %, més de dos punts inferior a la taxa d'atur rècord que es va assolir el 2013 (23,1 %).

Baixa lleugerament el percentatge d'atur de llarga durada

El quart trimestre del 2014 la taxa d'atur de les dones ha estat d'un 19,6 %, i la dels homes, d'un 20,2 %. El patró de taxa d'atur femenina més baixa que la masculina ha estat habitual els darrers 6 anys, llevat d'algun trimestre recent. Per grups d'edat, la taxa d'atur dels joves de 16 a 24 anys es manté en valors molt elevats (un 45,9 % el quart trimestre), si bé al llarg del darrer any ha millorat una mica, ja que a finals del 2013 aquesta taxa era d'un 48,9 %. De tota manera, la taxa d'atur de la resta de grups d'edat és molt inferior a la dels joves: el quart trimestre, la taxa d'atur de 25 a 54 anys ha estat d'un 17,7 %, i la del grup de 55 a 64 anys, d'un 19 %. També es manté molt alta la taxa d'atur de la població estrangera (35,2 % a finals del 2014). Quant a la proporció d'atur de llarga durada (persones en atur que cerquen feina des de fa més d'un any), cal recordar que ha experimentat un creixement continu des de l'any 2008, però el darrer trimestre s'ha reduït lleugerament (fins a situar-se en un 59,7 %). Així mateix, també ha disminuït el percentatge de persones que cerquen feina des de fa més de dos anys (37,1 %).

Atur de llarga durada (%)

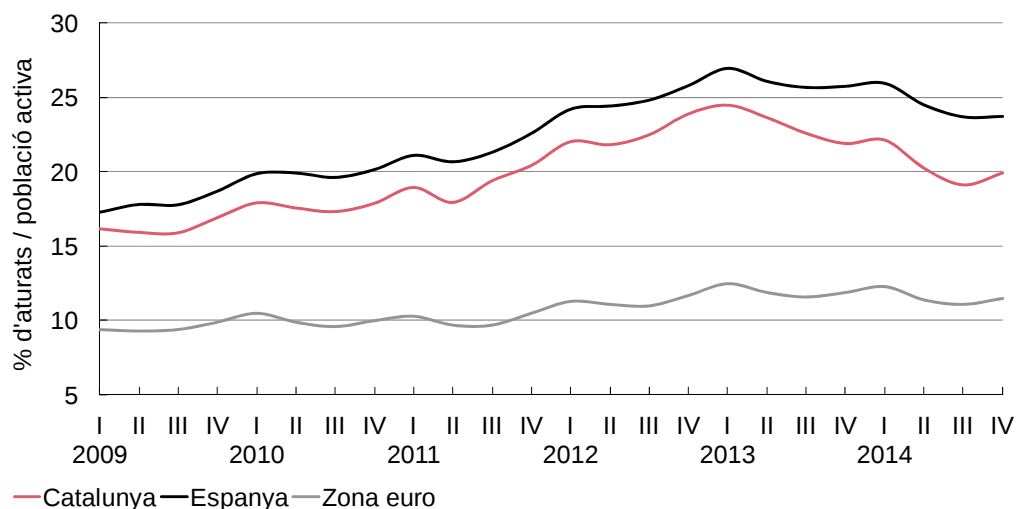
Font: Idescat, INE i Eurostat.

El quart trimestre del 2014 la taxa d'atur estatal se situa en un 23,7 %, i la taxa d'atur de la UEM, en un 11,4 %

La recuperació de l'ocupació també ha fet que l'atur es reduís de manera notable al conjunt de l'Estat. La taxa d'atur espanyola s'ha situat en un 23,7 % el quart trimestre, la taxa més baixa des del 2011, tot i que aquest valor encara és molt alt. En termes de mitjana anual del 2014, la taxa d'atur d'Espanya és d'un 24,4 %. Cal destacar que la taxa d'atur de Catalunya es manté força inferior a la de l'Estat (gairebé

4 punts per sota). Pel que fa a la zona euro, la taxa d'atur del quart trimestre s'ha situat en un 11,4 %. La lleu recuperació econòmica de gran part dels països perifèrics ha provocat que les seves taxes hagin millorat lleugerament el 2014. Amb tot, els dos únics estats membres de la UE que registren taxes d'atur superiors al 20 % són Grècia (25,8 %, segons la dada d'octubre) i Espanya. Per contra, Àustria i Alemanya presenten taxes d'atur mínimes, inferiors al 5 %.

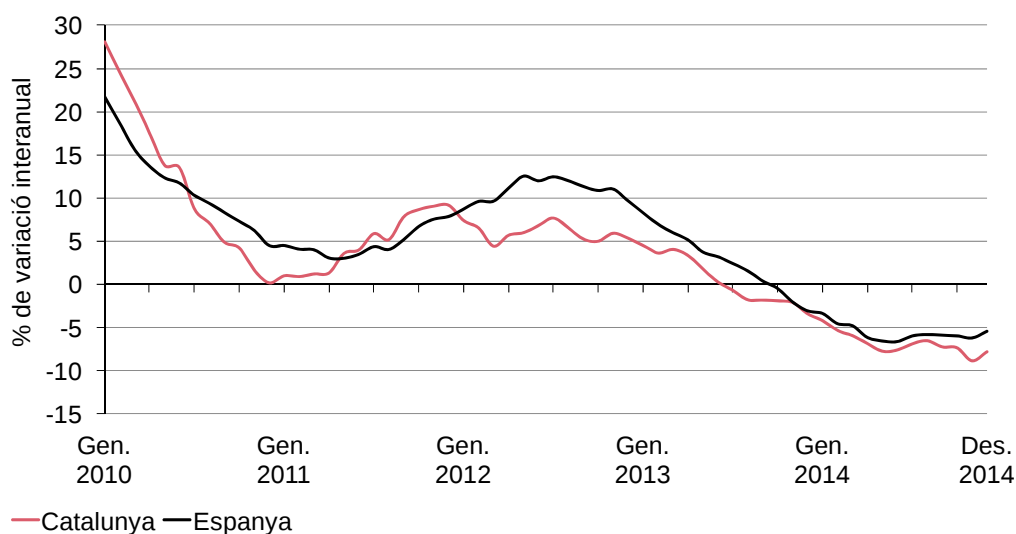
Evolució de la taxa d'atur

Es manté la disminució interanual de l'atur registrat

Des de mitjan 2013 l'atur registrat mostra una caiguda continuada a Catalunya. Els darrers mesos el ritme de reducció del nombre de persones en atur s'ha estabilitzat al voltant d'un 7 % interanual; segons la dada més recent, corresponent a desembre, el ritme de caiguda

Evolució de l'atur registrat

ha estat d'un 7,8 % interanual. Cal recordar que aquesta font d'informació només inclou les persones en atur que s'inscriuen voluntàriament a les oficines de les OTG. A Espanya, l'atur registrat presenta una evolució similar a la de Catalunya, però amb un descens una mica més suau. El ritme de caiguda, que està força estabilitzat des de fa uns quants mesos, arriba a un 5,4 % interanual el mes de desembre.

5.

L'evolució dels preus i dels salaris

5.1. L'evolució dels preus

El desembre del 2014 la inflació se situa en mínims històrics (-0,7 % interanual)

La inflació registra una etapa de moderació històrica des de finals del 2013. Aquesta moderació s'ha accentuat els últims mesos de l'any,

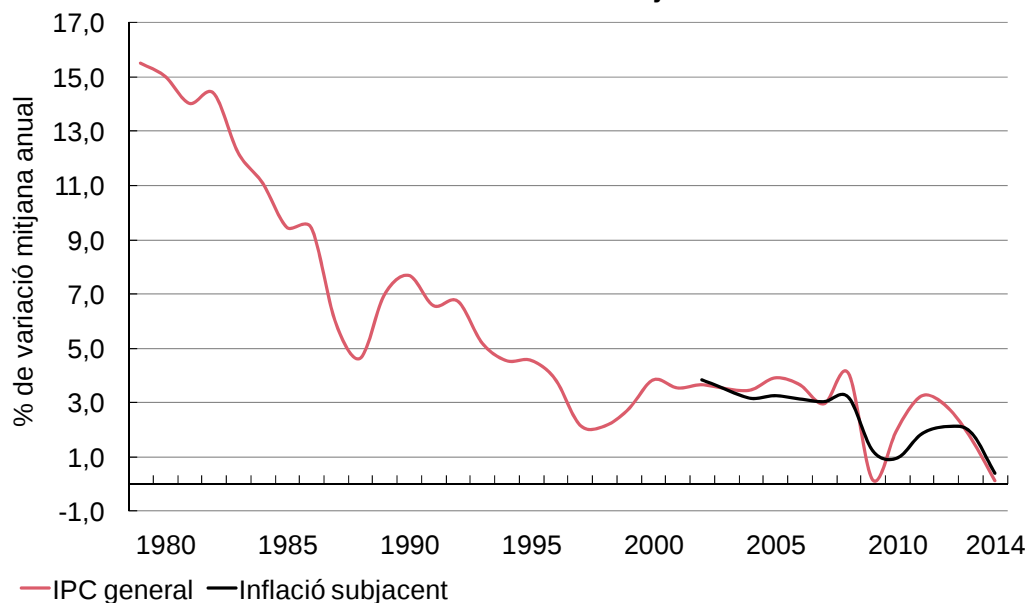
Evolució de l'IPC per grups de despesa (% de variació interanual)

	General	Aliments	Begudes, alcohol i tabac	Vestit	Habitatge	Parament de la llar	Medicina	Transports	Comunicacions	Lleure i cultura	Ensenyament	Hotels, cafès i restaurants	Altres
Catalunya													
Mitjana del 2012	2,9	2,5	5,9	0,4	4,9	1,5	7,3	5,1	-3,4	1,1	6,6	1,5	2,7
Mitjana del 2013	1,7	0,0	6,1	0,2	1,7	1,7	5,1	-0,1	-4,3	1,3	10,5	0,9	2,7
Mitjana del 2014	0,1	0,1	1,2	0,2	1,7	-0,1	0,7	-1,1	-6,1	-0,7	0,9	0,5	1,6
Desembre del 2012	3,6	3,3	5,7	0,4	5,4	1,8	21,2	3,2	-2,8	2,2	14,7	1,4	3,7
Desembre del 2013	0,2	1,2	5,3	0,0	0,6	0,5	-4,2	0,6	-6,6	-0,9	0,7	0,3	1,0
Octubre del 2014	0,1	1,0	-0,1	0,4	1,7	-0,3	-0,2	-1,1	-5,8	-2,3	1,2	0,5	1,8
Novembre del 2014	-0,1	0,7	0,1	0,5	0,7	-0,3	-0,2	-1,8	-5,8	-1,1	1,4	0,6	1,8
Desembre del 2014	-0,7	0,2	0,0	0,3	0,4	-0,1	-0,1	-5,8	-5,7	-0,7	1,4	0,9	1,9
Espanya													
Mitjana del 2012	2,4	2,3	5,9	0,3	5,1	0,9	3,5	4,8	-3,4	0,7	4,8	0,9	2,3
Mitjana del 2013	1,4	2,8	6,1	0,0	0,9	0,9	6,9	0,4	-4,2	0,7	8,1	0,5	2,1
Mitjana del 2014	-0,2	-0,3	1,4	0,1	1,3	-0,5	0,1	-0,9	-6,1	-1,4	1,8	0,5	1,0
Desembre del 2012	2,9	3,0	5,4	0,3	5,6	1,2	13,3	3,1	-2,7	0,8	10,5	0,8	3,3
Desembre del 2013	0,3	1,2	5,6	0,0	0,0	-0,2	0,0	1,0	-6,6	-1,2	1,9	0,2	0,3
Octubre del 2014	-0,1	0,4	0,4	0,3	1,3	-0,6	-0,2	-1,1	-5,7	-1,9	1,2	0,6	1,2
Novembre del 2014	-0,4	0,2	0,4	0,4	0,0	-0,6	-0,3	-1,7	-5,8	-1,5	1,3	0,5	1,2
Desembre del 2014	-1,0	-0,3	0,4	0,2	-0,2	-0,6	-0,2	-5,5	-5,7	-1,2	1,2	0,6	1,3

Font: elaboració a partir de les dades de l'INE

de manera que taxa interanual de l'IPC cau fins a un -0,7 % interanual. Aquesta taxa és la més baixa que s'ha registrat en un mes de desembre. Cal recordar, però, que l'any 2009 la inflació també va registrar taxes negatives (va arribar a un -0,9% interanual).

Evolució històrica de la inflació i de la inflació subjacent

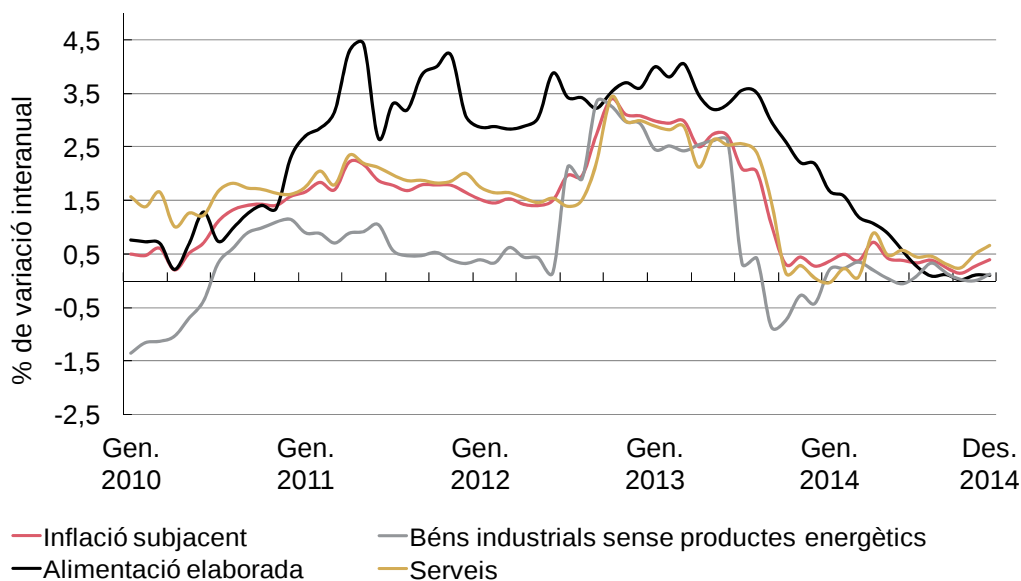

Font: INE.

La caiguda del preu del petroli ha estat clau en la moderació dels preus del consum

La caiguda de la inflació del mes de desembre respon, en gran part, a la forta disminució del preu del petroli i la consegüent reducció dels preus dels carburants. El preu del barril de petroli Brent s'ha situat en

Evolució de la inflació subjacent i dels seus components

Font: INE.

63 dòlars el desembre del 2014 (el gener del 2015, al voltant de 50 dòlars), molt per sota del valor que registrava el desembre del 2013 (111 dòlars). Altres factors que també han contribuït a aquest escenari d'inflació mínima al llarg del darrer any són la feblesa del creixement de la demanda interna i la moderació dels costos laborals. En general, les expectatives d'inflació es mantenen molt baixes pràcticament en tots els països de la zona euro. Tots aquests elements han propiciat que la inflació a Catalunya, en termes de mitjana anual de l'any 2014, hagi estat tan sols d'un 0,1 %, el creixement més reduït de tota la sèrie de dades, que comença a finals dels anys setanta del segle passat.

La inflació subjacent es manté en taxes molt baixes (0,4 % interanual el desembre)

La inflació subjacent acumula més d'un any en taxes molt moderades. Després d'haver assolit un mínim històric d'un 0,1 % interanual l'octubre, ha pujat una mica a finals d'any, fins a situar-se en un

Evolució de l'IPC per grups especials (% de variació interanual)

	Índex sense aliments no elaborats ni productes energètics					
	Total	Serveis	Béns industrials sense productes energètics	Alimentació elaborada, begudes i tabac	Alimentació no elaborada	Productes energètics ¹
Catalunya						
Mitjana del 2012	2,1	2,0	1,6	3,3	2,1	9,0
Mitjana del 2013	1,9	1,9	1,1	3,2	3,2	-0,3
Mitjana del 2014	0,4	0,4	0,1	0,6	-0,7	-1,1
Desembre del 2012	3,1	3,0	2,9	3,6	3,6	7,5
Desembre del 2013	0,3	0,0	-0,4	2,2	0,5	-0,2
Octubre del 2014	0,1	0,2	0,0	0,0	2,7	-1,3
Novembre del 2014	0,3	0,5	0,0	0,1	1,8	-3,3
Desembre del 2014	0,4	0,7	0,1	0,1	0,4	-8,6
Espanya						
Mitjana del 2012	1,6	1,5	0,8	3,1	2,3	8,9
Mitjana del 2013	1,4	1,4	0,6	3,1	3,6	0,0
Mitjana del 2014	0,0	0,1	-0,4	0,4	-1,2	-0,8
Desembre del 2012	2,1	2,2	1,5	3,1	3,9	7,6
Desembre del 2013	0,2	0,0	-0,5	2,3	0,6	0,2
Octubre del 2014	-0,1	0,1	-0,3	-0,2	1,7	-1,1
Novembre del 2014	-0,1	0,2	-0,3	-0,2	1,2	-3,2
Desembre del 2014	0,0	0,3	-0,2	-0,2	-0,4	-8,5

¹Inclou els preus de carburants i combustibles i el d'altres productes energètics (electricitat, etc.).

Font: INE

0,4 % interanual el desembre. Cal recordar que l'evolució del preu del petroli no afecta de manera directa la inflació subjacent (ja que no engloba el grup de productes energètics). Per això, a finals del 2014 no ha tendit a la baixa, a diferència del que ha passat en el cas de la inflació general. En termes de mitjana anual del 2014, la inflació subjacent ha estat d'un 0,4 % en el conjunt de l'any, l'increment més petit des del principi de la sèrie de dades, que comença l'any 2002.

Entre els components de la inflació subjacent, els béns industrials sense productes energètics han tingut els preus estancats durant tot el 2014, i a finals de desembre registren un increment molt petit (0,1 % interanual). Els preus de l'alimentació elaborada han experimentat una moderació intensa al llarg del 2014, de manera que, a finals d'any, també mostren un creixement molt moderat (0,1 % interanual). Finalment, els serveis mantenen una evolució continguda (0,7 % interanual), en comparació amb el comportament inflacionista que tradicionalment els ha caracteritzat. Així i tot, durant la darrera part del 2014, els preus dels serveis han registrat un ritme de creixement una mica superior al que presentaven a començaments d'any.

Pel que fa als components més volàtils —productes energètics i alimentació no elaborada—, que no s'inclouen en la inflació subjacent, cal destacar la forta disminució dels preus dels productes energètics, que cauen un 8,6 % interanual el desembre, sobretot per l'abaratiment dels carburants. L'alimentació elaborada presenta creixements positius, però també molt continguts (un 0,4 % d'increment interanual).

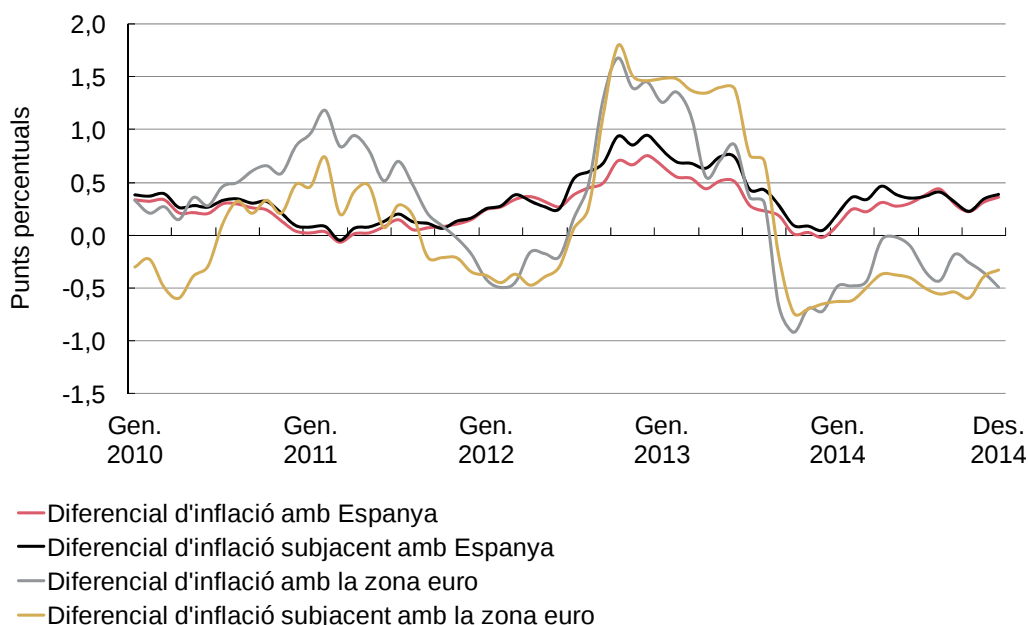
Fora disminució dels preus del transport i de les comunicacions

Al llarg dels darrers mesos del 2014, la moderació de preus dels grups de despesa ha estat generalitzada. No hi ha cap grup de despesa en què els preus hagin crescut més d'un 2 % anual. A més, destaca la forta reducció de preus de dos grups: el de transports, que té un pes significatiu en el cistell de consum i que al final de l'any ha registrat una reducció de preus d'un 5,8 % interanual (sobretot per la baixada dels preus dels carburants), i el de comunicacions, que manté una tendència continuada de reducció de preus (baixen un 5,7 % interanual). El grup que creix més és el d'altres despeses (un 1,9 % interanual), que inclou les assegurances i els béns i serveis per a la cura personal.

La inflació espanyola cau fins a un -1 % interanual el desembre

A finals del 2014 s'ha accentuat la disminució de la inflació espanyola (que ha registrat valors negatius des del mes de juliol): s'ha situat en un -1 % interanual, segons la dada de l'IPC. En termes de mitjana anual del 2014, la inflació a l'Estat espanyol ha caigut fins a mínims històrics (-0,2 %), la taxa més baixa de tota la sèrie de dades (que comença l'any 1961). El desembre la inflació subjacent s'ha situat en un 0 % interanual i la mitjana del 2014, que també és d'un 0 %, ha arribat a un altre mínim històric.

Evolució del diferencial d'inflació de Catalunya amb Espanya i amb la zona euro

Font: INE.

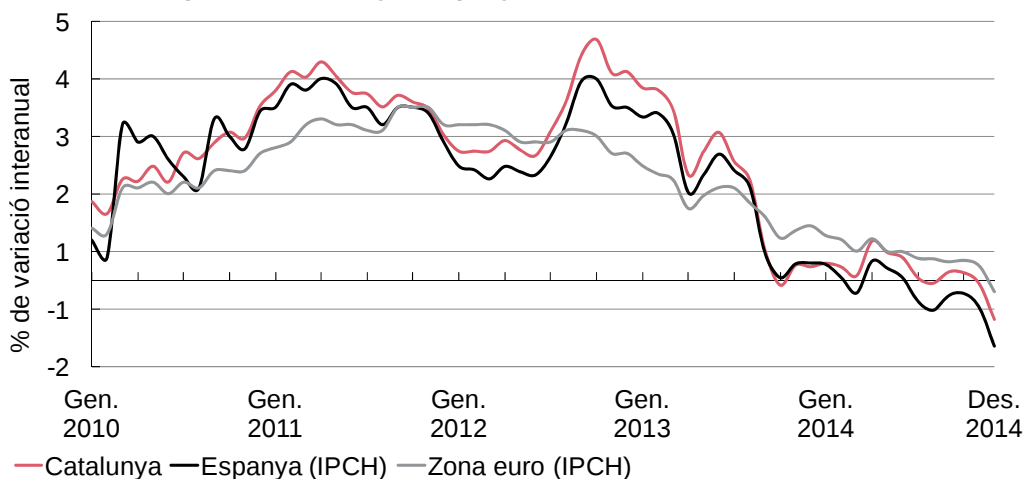
El diferencial d'inflació entre Catalunya i Espanya s'ha mantingut força estable durant el 2014 (tot i que a principis d'any era una mica més reduït que durant la segona meitat de l'any) i el desembre del 2014 s'ha situat en 0,3 punts percentuals. Pel que fa als grups de despesa, els diferencials més alts corresponen als grups d'habitatge, d'altres despeses (que inclouen béns i serveis molt heterogenis, com assegurances i béns i serveis personals) i de parament de la llar (tots tres grups amb un diferencial de 0,6 punts percentuals). En el cas de l'habitatge, les partides que generen el diferencial d'inflació són els preus dels lloguers i, sobretot, l'augment del rebut de l'aigua. També és significativa la diferència de preus dels aliments, que són 0,5 punts superiors a Catalunya. En canvi, els preus del grup de begudes alcohòliques i tabac segueixen una evolució més moderada a Catalunya que a Espanya, mentre que els preus dels transports registren una reducció de preus més pronunciada a Catalunya.

La inflació cau fins a taxes negatives (-0,2 % interanual) a la zona euro

El desembre del 2014 la inflació de la zona euro baixa fins a un -0,2 % interanual, el valor més baix des de juliol del 2009, i el gener s'accentua aquesta reducció. La inflació subjacent també se situa en valors molt baixos (0,7 % interanual el desembre), però de signe positiu, perquè els preus del petroli i l'energia no l'afecten directament. D'altra banda, cal recordar que durant el 2014 la inflació catalana ha estat sistemàticament inferior a la de la zona euro (a diferència del que passava en el període anterior a la crisi); concretament, a finals del 2014 el diferencial d'inflació ha estat de 0,5 punts percentuals negatius.

Les taxes d'inflació de la UEM més negatives corresponen a Grècia (-2,5 % interanual), Espanya (-1,1 % interanual segons l'IPC harmonitzat), Xipre (-1 % interanual) i Bèlgica (-0,4 % interanual). A la zona euro la situació d'inflació molt baixa s'està allargant molt més del que s'esperava i, de moment, sembla que les mesures de política monetària no convencionals que va posar en marxa el BCE la segona meitat del 2014 no han tingut els resultats previstos. Tenint en compte que el risc d'entrar en deflació cada vegada és més alt, el 22 de gener del 2015 el BCE ha anunciat un programa d'expansió monetària més ambiciós que els anteriors i que inclou la compra de títols de deute públic.

Evolució dels preus a Catalunya, Espanya i la zona euro

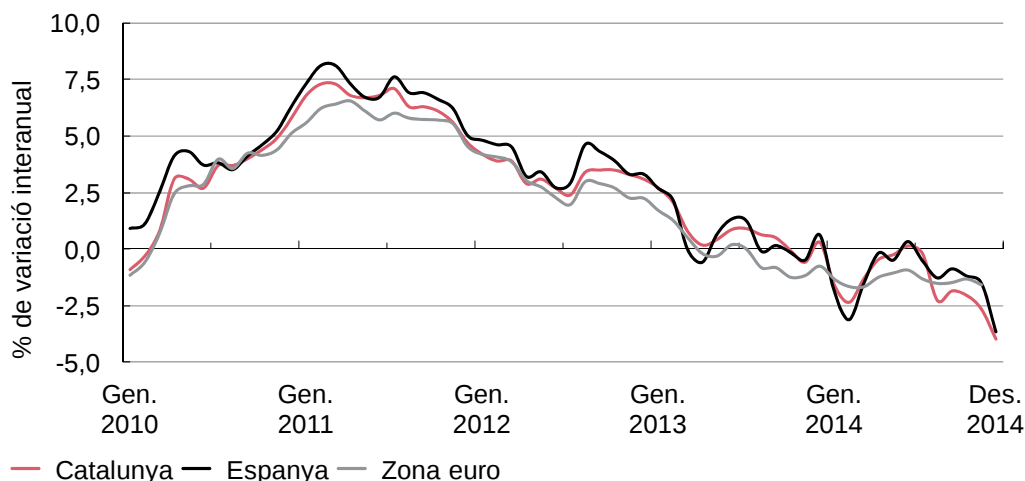

Els preus industrials cauen significativament (un 4 % interanual)

L'índex de preus industrials de sortida de fàbrica (IPRI), que ha registrat taxes interanuals negatives durant gairebé tot l'any 2014, el mes de desembre ha disminuït més intensament i ha arribat fins a

un -4 % interanual. L'única categoria que mostra un creixement interanual positiu és la de béns d'equipament (0,8 %); els preus de l'energia registren la caiguda més gran (d'un 15,7 % interanual); els béns intermedis cauen amb més moderació (disminueixen un 1,5 % interanual), i els béns de consum presenten un creixement nul. Els preus industrials baixen un 3,7 % interanual al conjunt de l'Estat, una mica menys que a Catalunya. Finalment, a la zona euro, amb dades que arriben fins al novembre, els preus industrials s'han reduït un 1,6 % interanual.

Evolució de l'índex de preus industrials (IPRI)

Font: INE i Eurostat.

5.2. L'evolució dels costos laborals i dels salaris

Els costos laborals mensuals continuen disminuint (un 2,0 % interanual el tercer trimestre del 2014 i un 1,5 % en el conjunt dels tres primers trimestres)

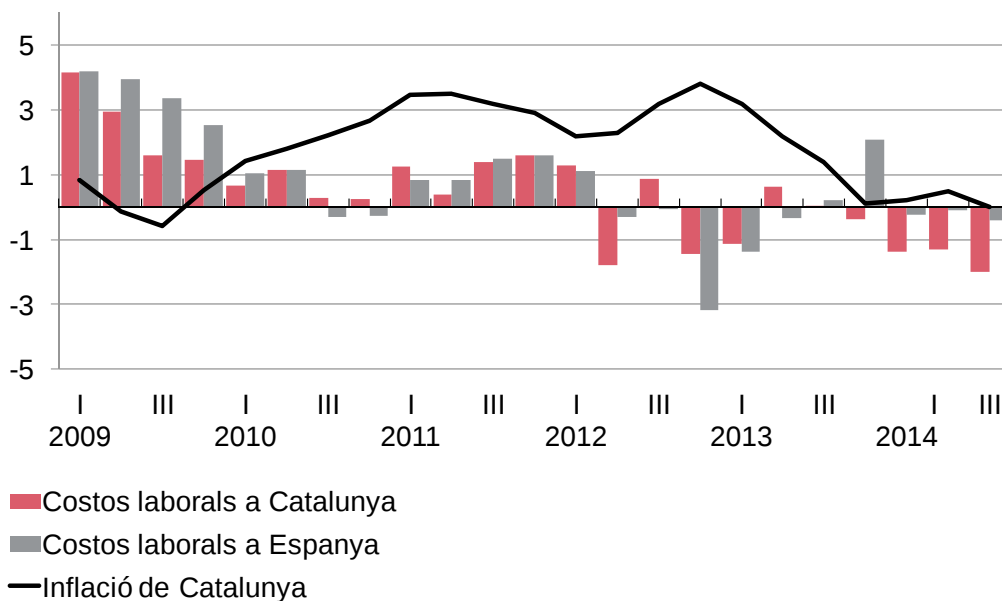
Segons les dades de l'Enquesta trimestral del cost laboral (ETCL), de l'INE, el tercer trimestre del 2014 el cost laboral mitjà per treballador i mes s'ha reduït un 2,0 % a Catalunya, força més que en el conjunt de l'Estat, on ha disminuït un 0,4 %. Durant els tres primers trimestres del 2014 el retrocés dels costos laborals respecte del mateix període de l'any 2013 és de l'1,5 % a Catalunya, i del 0,3 %, a Espanya. En tots dos casos, des del primer trimestre de l'any 2010 l'increment dels costos laborals està per sota de la inflació. D'altra banda, des del 2011,

l'evolució dels costos salarials és inferior a l'increment que fixa la negociació col·lectiva, la qual cosa reflecteix l'existència d'una deriva salarial negativa.

L'anàlisi regional de l'evolució dels costos laborals durant el tercer trimestre del 2014 presenta algunes diferències remarcables entre comunitats autònomes. Les caigudes més accentuades d'aquesta variable es produeixen a València (del 3,3 %), Catalunya (del 2,0 %) i el País Basc (de l'1,7%), mentre que els increments més alts els protagonitzen Cantàbria, les Canàries i Madrid, amb increments del 2,4 %, del 2,3 % i del 2,0 %, respectivament.

Si ens fixem en l'evolució dels diversos components dels costos laborals a Catalunya durant els tres primers trimestres del 2014, la part del cost salarial presenta un retrocés de l'1,5 %. Aquesta variació és el resultat d'una disminució de l'1,5 % tant en el cas del cost salarial ordinari com en el del cost salarial extraordinari, que comprèn les pagues extraordinàries així com els endarreriments. A Espanya la reducció dels costos salarials és menys acusada (0,5 %), com a conseqüència d'una disminució del cost salarial ordinari del 0,6 % i d'una caiguda del cost salarial extraordinari del 0,4 %. Els costos laborals no salarials, que inclouen les cotitzacions a la Seguretat Social i altres percepcions no salarials, s'han reduït un 1,5 % interanual a Catalunya. En el conjunt de l'Estat aquests costos laborals no salarials cauen un 0,8 %.

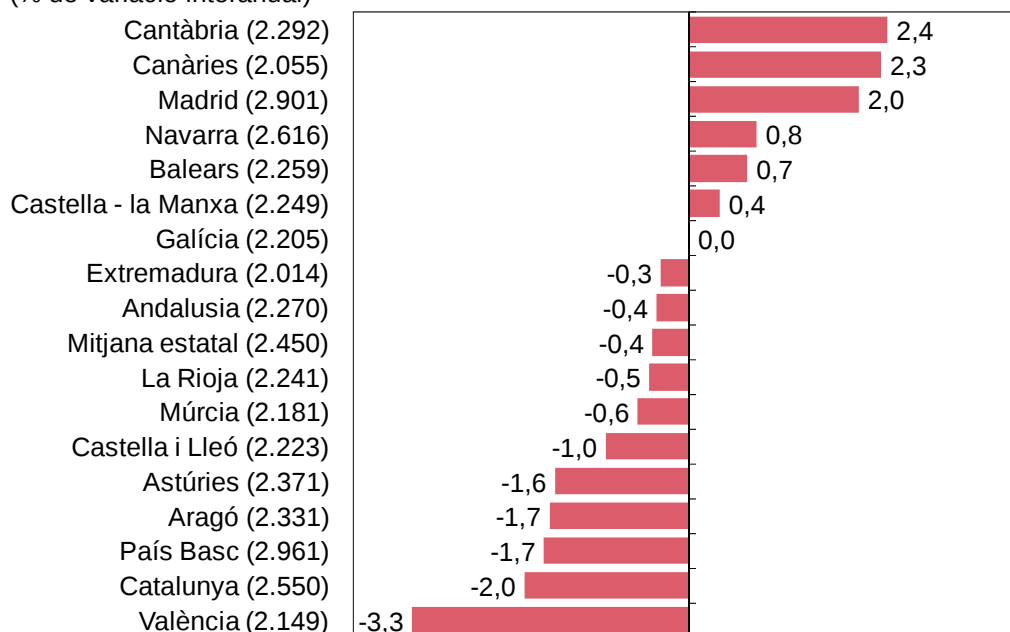
Evolució comparativa dels costos laborals per treballador i mes a Catalunya i al conjunt de l'Estat (% de variació interanual)

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Cost laboral per treballador i mes a les comunitats autònomes

(% de variació interanual)

Nota: els valors entre parèntesis corresponen a la mitjana del cost laboral del tercer trimestre del 2014, mesurats en milers d'euros. El percentatge de variació interanual també s'obté amb aquestes dades.

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Costos salarials i laborals

(% de variació interanual)

	Cost mitjà per treballador i mes		Cost per hora de treball efectiva	
	2013	2014	2013	2014
Catalunya				
Cost laboral total	-0,2	-1,5	0,7	-1,1
Cost salarial	-0,5	-1,5	0,3	-1,1
Cost salarial ordinari	-0,6	-1,5	0,3	-1,1
Cost salarial extraordinari	-0,4	-1,5	0,7	-1,1
Cost laboral no salarial	1,0	-1,5	1,9	-1,0
Hores pactades	-0,7	-0,1		
Hores efectives de treball	-1,0	-0,5		
Espanya				
Cost laboral total	-0,5	-0,3	0,0	0,5
Cost salarial	-0,9	-0,1	-0,3	0,7
Cost salarial ordinari	-0,3	0,0	0,2	0,7
Cost salarial extraordinari	-4,9	-0,4	-4,4	0,8
Cost laboral no salarial	0,5	-0,8	1,0	-0,1
Hores pactades	-0,5	-0,6		
Hores efectives de treball	-0,6	-0,8		

Nota: valors mitjans fins al tercer trimestre de cada any.

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

D'altra banda, el nombre d'hores efectives de treball ha disminuït, tant a Catalunya (0,5 %) com a Espanya (0,8 %). L'evolució de les hores efectives de treball fa que la disminució dels costos laborals per hora a Catalunya, i a Espanya, sigui inferior a la dels costos laborals per treballador i mes, amb variacions del -1,1 % i del 0,5 %, respectivament.

Per sectors productius, a Catalunya, durant els tres primers trimestres del 2014 els costos laborals per treballador i mes s'han reduït un 3,9 % en la construcció i un 2,1 % en els serveis, mentre que en la indústria han augmentat un 1,5 %. En el conjunt de l'Estat els costos laborals també han caigut en la construcció i en els serveis, si bé amb menys intensitat (un 0,2 % i un 0,5 %, respectivament). Per acabar, convé apuntar que, a Catalunya, l'evolució dels costos laborals per treballador i mes presenta una sintonia molt notable amb l'evolució dels costos salarials ordinaris per treballador i mes, i que, a Espanya, tant l'evolució dels costos laborals com la dels costos salarials ordinaris és molt semblant, amb l'excepció del cas de la construcció.

Costos laborals i costos salarials ordinaris per sectors productius
(% de variació interanual)

	Catalunya		Espanya	
	2013	2014	2013	2014
Costos laborals per treballador i mes				
Total	-0,2	-1,5	-0,5	-0,3
Indústria	2,1	1,5	1,9	1,3
Construcció	4,5	-3,9	0,4	-0,2
Serveis	-0,9	-2,1	-1,0	-0,5
Costos salarials ordinaris per treballador i mes				
Total	-0,6	-1,5	-0,3	0,0
Indústria	0,0	2,1	1,6	1,8
Construcció	1,1	-3,0	0,5	0,7
Serveis	-0,7	-2,3	-0,8	-0,4

Nota: valors mitjans fins al tercer trimestre de cada any.

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

El volum de treballadors que cobreixen els convenis del 2014 gairebé s'ha reduït a la meitat en un any i els increments salarials pactats s'han situat en el 0,66 %

Els convenis col·lectius que s'han registrat fins al desembre del 2014 presenten un increment de les tarifes salarials del 0,66 %, augment similar al que es va pactar l'any 2013 i lleugerament superior al límit màxim de creixement recomanat en l'Acord per a l'ocupació i la

negociació col·lectiva 2012-2014 (0,6 %). Cal dir que aquest creixement es podria modificar per l'acció de les clàusules de garantia salarial. Amb tot, convé tenir present que la informació que ofereix el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social és molt limitada (fa referència a 205 acords col·lectius i 469.924 treballadors). També cal indicar que el nombre de treballadors que va cobrir la negociació col·lectiva fins al desembre del 2014 només representa un 58,4 % del nombre de treballadors implicats l'any anterior. Aquesta disminució de la cobertura també es registra en el cas espanyol.

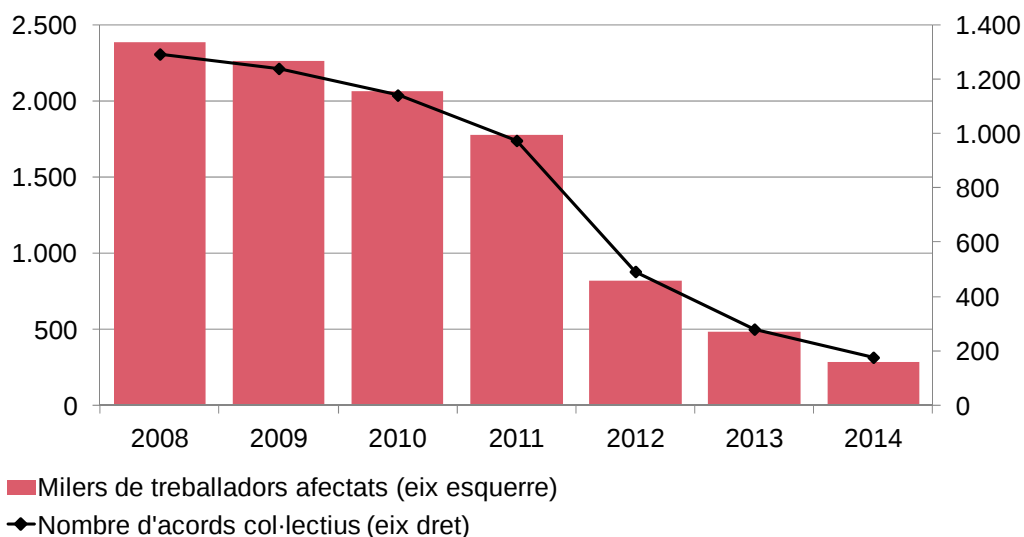
Incrementos salarials pactats a Catalunya segons l'àmbit de negociació (% de variació interanual)

	Acords col·lectius	Treballadors afectats	Increment salarial pactat (%)
De gener a desembre del 2013*			
Empresa	240	766.403	0,20
Sector	86	37.467	0,72
Total	326	803.870	0,70
De gener a desembre del 2014			
Empresa	159	25.466	0,41
Sector	46	444.458	0,67
Total	205	469.924	0,66

* Les dades inclouen les revisions derivades de les clàusules de salvaguarda.

Font: Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Evolució de la negociació col·lectiva: nombre d'acords col·lectius i de treballadors afectats a Catalunya

Font: Departament d'Empresa i Ocupació (fins a l'any 2012) i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social (els anys 2013 i 2014).

D'altra banda, hi ha algunes novetats en relació amb la ultraactivitat (pròrroga d'un conveni caducat fins a la signatura del nou), un dels elements clau de la reforma laboral del 2012. Amb aquesta reforma, la

ultraactivitat dels convenis col·lectius denunciats es limita a un any, moment en què s'aplica el conveni d'àmbit superior, si n'hi ha. No obstant això, la reforma no va preveure explícitament el camí que cal seguir quan no hi ha cap conveni d'àmbit superior. El 19 de desembre del 2014 el Tribunal Suprem va emetre la seva primera sentència en relació amb la ultraactivitat dels convenis col·lectius posterior a la reforma laboral. En concret, el Tribunal va establir que, encara que hagi expirat la vigència del conveni col·lectiu després d'un any de la pèrdua de vigència, les condicions pactades passen a ser individuals. En aquests moments, encara no es pot saber quina incidència tindrà aquesta sentència sobre la negociació col·lectiva.

6.

El sector financer

6.1. Les entitats de dipòsit

El flux de crèdit comença a mostrar senyals de millora

El sanejament de les entitats financeres i la millora de les perspectives econòmiques comencen a activar l'accés al crèdit, tal com mostra l'increment del flux de noves operacions creditícies en determinats segments. Tanmateix, cal tenir present que les dades disponibles del flux de crèdit nou no permeten diferenciar totalment la part d'aquests que correspon al refinançament d'operacions prèvies.

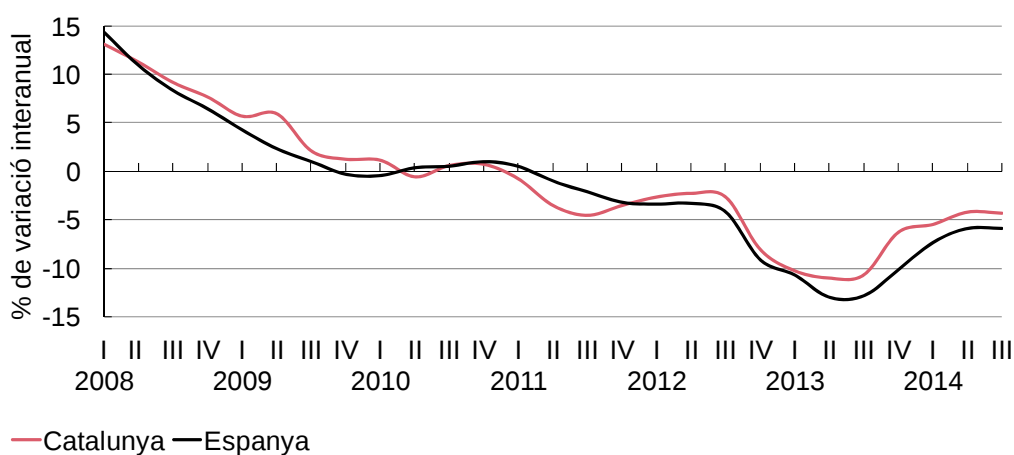
Així, segons les dades disponibles del Banc d'Espanya, s'observa una evolució favorable del crèdit nou a les llars, amb taxes de creixement positives des de gener del 2014. Per contra, el crèdit nou a empreses encara no ha pres volada, llevat del crèdit atribuït a pimes (assimilat al de menys d'1 milió d'euros), que creix des de novembre del 2013. Però el crèdit de més d'1 milió (assimilable al que es concedeix a grans empreses) continua disminuint, tot i que amb un ritme més moderat. En aquest darrer cas, cal tenir en compte que aquesta tendència reflecteix que, cada vegada més, les grans empreses recorren a fonts de finançament no bancàries per modificar la seva estructura del passiu.

D'altra banda, els resultats de les 10 institucions espanyoles que han participat en l'enquesta del BCE sobre els préstecs bancaris de gener del 2015 mostren, des del vessant de l'oferta, que els criteris d'aprovació de préstecs de les entitats espanyoles es mantenen estables durant el darrer trimestre del 2014, i des del vessant de la demanda, que s'incrementa la demanda de crèdit de les empreses, sobretot de les pimes, probablement més per necessitats de circulat que per necessitats d'inversió en capital fix. Pel que fa a la demanda de préstecs de les llars per a habitatge i consum, l'enquesta posa de manifest que n'han augmentat les peticions.

El crèdit viu de les entitats de dipòsit disminueix més lentament

El volum de crèdit dels balanços de les entitats de dipòsit continua disminuint amb el mateix ritme que els darrers dos trimestres del 2014. Segons les dades del Banc d'Espanya disponibles, fins al setembre, l'estoc de crèdit total concedit a Catalunya (a les administracions públiques i a altres sectors residents) és un 4,3 % inferior al del setembre del 2013 (a Espanya, un 5,9 % inferior). La part del crèdit destinat al sector privat (altres sectors residents) és la que es redueix més (un 4,5 % a Catalunya i un 6,4 % a Espanya), mentre que la part destinada a les administracions públiques disminueix un 1,2 % a Catalunya i augmenta un 2,8 % al conjunt de l'Estat.

Evolució del crèdit de les entitats de dipòsit

Font: Banc d'Espanya.

Les dades provisionals del mes de novembre corresponents a Espanya permeten comprovar que el ritme de contracció del crèdit viu s'ha continuat desaccelerant els darrers mesos del 2014. Aquesta dinàmica confirma que, a poc a poc, l'increment del crèdit nou està contrarestant la reducció del crèdit viu derivada del procés de desendeutament del sector privat.

Continua disminuint l'estoc de crèdit destinat a activitats productives i a les llars

Tot i que la caiguda de l'estoc de crèdit s'ha alentit respecte al 2013, les variacions interanuals del tercer trimestre del 2014 són una mica més negatives que les del trimestre anterior. En el cas de les activitats productives, l'estoc de crèdit es redueix un 9,1 % el segon trimestre del 2014 i un 9,5 % el tercer trimestre, taxes que estan molt allunyades de la que es van registrar a mitjan 2013 (19 %). El canvi més significatiu ha tingut lloc en la construcció, en la promoció immobiliària i en els serveis.

Evolució del crèdit privat per finalitats

(dades de les entitats de crèdit de l'economia espanyola, % de variació interanual)

	Activitats productives					Persones físiques		
	Total	Indústria ¹	Serveis ²	Construcció	Promoció immobiliària	Total	Habitatge ³	Béns de consum i altres
2007	20,7	18,5	22,4	14,2	24,4	12,7	13,6	9,3
2008	7,9	10,3	14,6	-1,0	4,8	3,8	5,1	-0,9
2009	-1,8	-2,5	1,4	-14,1	1,6	-0,7	-0,1	-3,0
2010	1,3	0,1	9,8	-12,2	-2,2	-0,1	1,3	-5,9
2011	-4,2	-6,0	0,4	-13,9	-5,5	-2,4	-1,0	-8,7
2012	-14,5	-8,5	-7,5	-22,7	-24,9	-4,8	-3,6	-10,5
1r trimestre del 2013	-17,6	-9,1	-8,8	-28,3	-30,9	-4,9	-3,7	-10,8
2n trimestre del 2013	-19,2	-11,3	-11,7	-30,1	-30,8	-5,4	-4,0	-12,0
3r trimestre del 2013	-19,0	-12,5	-11,6	-28,3	-30,4	-5,7	-4,5	-11,3
4t trimestre del 2013	-13,3	-11,9	-7,9	-21,1	-21,1	-5,4	-4,5	-9,8
1r trimestre del 2014	-10,7	-11,0	-6,9	-15,4	-16,4	-4,0	-4,2	-3,2
2n trimestre del 2014	-9,1	-9,8	-2,8	-13,6	-18,8	-3,3	-3,8	-1,0
3r trimestre del 2014	-9,5	-8,1	-3,4	-15,1	-19,9	-3,7	-4,0	-1,9

¹ Sense construcció.

² Sense promoció immobiliària.

³ Adquisició i rehabilitació d'habitatge.

Font: Banc d'Espanya.

Pel que fa a les persones físiques, la seva posició deutora total amb les entitats de crèdit disminueix un 3,7 % interanual. L'estoc de crèdit per habitatge es redueix un 4,0 %, ritme similar al dels darrers dos anys, i el crèdit destinat a l'adquisició de béns de consum i altres destinacions cau un 1,9 %.

La morositat es manté en un 13 % al final del tercer trimestre del 2014

La taxa de morositat de les entitats de crèdit, que mostra la proporció d'actius de dubtós cobrament en relació amb el total de crèdits concedits, se situa en un 13 % al final del tercer trimestre. Després dels increments dels darrers anys (a finals del 2013 va arribar al valor màxim del 13,6 %), durant el 2014 la taxa de morositat ha baixat una mica; les dades més recents del Banc d'Espanya, del mes de novembre (12,7 %), en mostren una nova millora.

La taxa de morositat del crèdit per a activitats productives ha passat d'un 20,3 % a finals del 2013 a un 19,5 % el tercer trimestre del 2014, però la del crèdit a persones físiques, que no s'ha reduït, es manté en

un 6,9 %. La promoció immobiliària (37,4 %) i la construcció (32,9 %) continuen registrant els percentatges d'actius dubtosos sobre els crèdits concedits més elevat.

Taxa de morositat per finalitats del crèdit a altres sectors residents

(dades de les entitats de crèdit de l'economia espanyola, %)

	Activitats productives							Persones físiques		
	Total	Total	Acti- vitats agràries	Indústria ¹	Serveis ²	Cons- trucció	Promoció immo- biària	Total	Habi- tatge ³	Béns de consum i altres
2007	0,9	0,7	1,3	1,0	0,8	0,7	0,5	1,1	0,7	2,6
2008	3,4	3,7	2,2	2,1	1,8	4,9	6,1	3,0	2,4	5,3
2009	5,1	6,2	3,4	4,1	3,0	8,5	10,1	3,7	2,9	6,9
2010	5,8	7,9	4,3	4,4	3,4	12,1	14,0	3,2	2,4	6,6
2011	6,1	8,4	4,4	4,7	3,5	13,3	15,3	3,2	2,5	6,6
2012	10,4	15,5	9,2	9,1	7,9	25,8	29,1	4,9	4,0	9,6
1r trimestre del 2013	10,5	15,5	11,2	9,9	8,2	25,3	29,6	5,1	4,2	10,0
2n trimestre del 2013	11,6	17,3	11,8	11,5	9,8	29,1	30,9	5,9	5,2	10,0
3r trimestre del 2013	12,7	18,8	12,8	12,6	10,7	31,1	33,7	6,5	5,7	10,7
4t trimestre del 2013	13,6	20,3	13,6	13,1	11,7	34,3	38,0	6,9	6,0	12,0
1r trimestre del 2014	13,4	19,7	13,1	13,4	11,0	33,0	37,9	7,1	6,3	11,4
2n trimestre del 2014	13,1	19,5	12,4	13,7	11,0	32,6	38,0	7,0	6,1	11,3
3r trimestre del 2014	13,0	19,5	12,1	13,5	11,4	32,9	37,4	6,9	6,0	11,4

¹ Sense construcció.

² Sense promoció immobiliària.

³ Adquisició i rehabilitació d'habitatge.

Font: Banc d'Espanya.

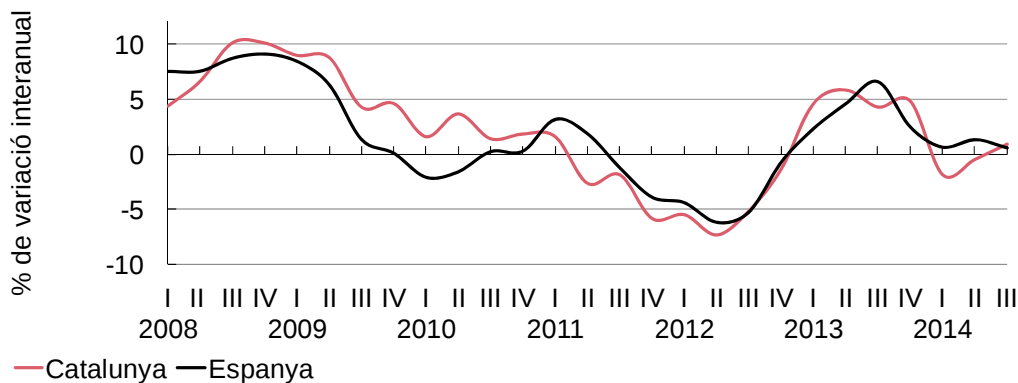
Augmenten els dipòsits bancaris

Després de la disminució que van experimentar durant els dos primers trimestres, els dipòsits bancaris han tornat a pujar el tercer trimestre del 2014 (un 0,9 % interanual). Cal distingir, però, el comportament dels dipòsits del sector privat del de les administracions públiques. En el primer cas, hi ha un creixement d'un 2 %, de manera que, malgrat la debilitat de la retribució actual, els dipòsits del sector privat encadenen 6 trimestres consecutius de creixement. En canvi, els dipòsits de les administracions públiques fa quatre trimestres que van a la baixa.

A escala estatal, el setembre del 2014 el passiu de la banca corresponent a dipòsits mostra un volum un 0,6 % superior al del mateix mes de l'any passat. La part corresponent a les administracions públiques baixa (però força menys que a Catalunya) i la de la resta de sectors residents augmenta un 0,9 % interanual. Pel que fa a l'evolució més recent, les dades provisionals del Banc d'Espanya mostren que

han deixat de créixer els dipòsits bancaris del sector privat i que, per contra, es recuperen lleugerament els dipòsits de les administracions públiques.

Evolució dels dipòsits

Font: Banc d'Espanya.

6.2. El mercat de valors

L'IBEX 35 s'incrementa un 3,7 % el 2014, el segon any consecutiu amb guanys després de tres anys seguits amb pèrdues

L'IBEX 35, que va acumular una disminució de més d'un 31 % entre el 2010 i el 2012 i va guanyar un 21,4 % el 2013, al final del 2014 registra un increment del 3,7 %, el millor resultat dels principals índexs europeus.

En general, el quart trimestre del 2014 les borses han seguit una tendència negativa. En l'entorn de volatilitat alta que ha caracteritzat els mercats durant tot el 2014, l'IBEX 35 ha retrocedit un 5 % el quart trimestre. Les caigudes importants de mitjan octubre i desembre ja apuntaven les pèrdues anuals posteriors. Els principals motius que expliquen aquests moviments a la baixa són la crisi de Rússia, la caiguda del preu del petroli, els dubtes sobre la capacitat de creixement econòmic d'Europa i la por de deflació a la zona euro.

Els mercats europeus es van estabilitzar el mes de desembre, poc abans de la reunió del Consell de Govern del BCE del 22 de gener, i van recuperar part de les pèrdues de les setmanes anteriors. Concretament, l'IBEX 35, que va arribar a tenir valors inferiors als 9.700 punts el

16 de desembre, es va recuperar fins als 10.279,5 punts a finals del 2014. El 31 de gener del 2015 l'IBEX 35 s'ha situat en els 10.403,3 punts, la qual cosa representa que en 1 mes s'ha revalorat un 1,2 %.

El volum de contractació de la renda variable als mercats espanyols ha anat a l'alça el 2014, atès que s'hi han negociat 883.775 milions d'euros, un 26 % més que el 2013. Així mateix, cal destacar que el 2014 s'ha arribat a un nou màxim anual en nombre de transaccions (70,9 milions d'operacions, un 46 % més que el 2013).

Índexs de les borses espanyoles

Índex	Valor el 31.12.2014	% de variació		
		Del 31.12.2012 al 31.12.2013	Del 31.12.2013 al 31.12.2014	Del 31.12.2014 al 31.01.2015
IBEX 35	10.279,5	21,4	3,7	1,2
Barcelona Global 100	857,2	25,6	5,9	0,7
Madrid	1.042,5	22,7	3,0	0,9
Bilbao	1.669,0	24,6	0,6	1,7
València	1.251,1	28,0	8,6	3,8
BCN MID 50	14.951,5	46,8	-9,6	7,9
FTSE Latibex All Share	1.741,6	-20,0	-16,1	-2,6

Font: Bloomberg i Banc d'Espanya.

Guanys discrets dels principals índexs internacionals

El comportament dels índexs europeus ha estat dispar al final del 2014. La revaloració més alta correspon a l'IBEX 35 (+3,7 %); per sota, se situen l'índex alemany Dax Xetra 30 i l'Euro Stoxx 50, que creixen un

Rendibilitats dels principals índexs borsaris internacionals

(% de variació)

		Del 31.12.2012 al 31.12.2013	Del 31.12.2013 al 31.12.2014	Del 31.12.2014 al 31.01.2015
Euro Stoxx 50	Zona euro	17,9	1,2	6,5
CAC 40	França	18,0	-0,5	7,8
FTSE MIB 40	Itàlia	16,6	0,2	7,8
IBEX 35	Espanya	21,4	3,7	1,2
Dax Xetra 30	Alemanya	25,5	2,7	9,1
FTSE 100	Regne Unit	14,4	-2,7	2,8
Dow Jones	EUA	26,5	7,5	-3,7
Nikkei 225	Japó	56,7	7,1	1,3

Font: Bloomberg i Banc d'Espanya.

2,7 % i un 1,2 %, respectivament. Els pitjors resultats els obtenen l'índex anglès FTSE 100 i l'índex francès CAC 40, amb pèrdues anuals d'un 2,7 % i d'un 0,5 %, respectivament.

Pel que fa al context internacional, l'índex americà Dow Jones ha crescut més que els índexs europeus (7,5 %), i l'índex japonès Nikkei 225 ha registrat un creixement semblant (7,1 %). El gener del 2014 els principals índexs internacionals s'han revalorat, llevat del Dow Jones, que ha caigut un 3,7 %.

La prima de risc torna a registrar valors anteriors a la crisi

La prima de risc del bo espanyol a 10 anys es va anar relaxant des del màxim de 638 punts bàsics que va assolir el juliol del 2012 fins als 200 punts en què es va situar al final del 2013. Gràcies a les mesures del BCE i la millora del creixement de l'economia espanyola, aquesta tendència a la baixa va continuar durant l'any 2014, de manera que la prima de risc s'ha estabilitzat al voltant dels 100 punts bàsics a finals del 2014. El primer dia del 2015 la prima de risc va baixar 9 punts i es va situar per sota dels 100 punts bàsics per primera vegada des del 2010. La concreció dels detalls sobre la compra de bons sobirans en el segon mercat que va fer pública el BCE el 22 de gener del 2015 hauria hagut d'ajudar a rebaixar encara més la prima de risc, però els mercats van anticipar aquestes mesures dies abans. Els dies posteriors a aquesta reunió del BCE, les incerteses sobre el deute públic grec han generat una petita pujada de la prima de risc, de manera que s'ha situat en els 113,5 punts bàsics a finals de gener.

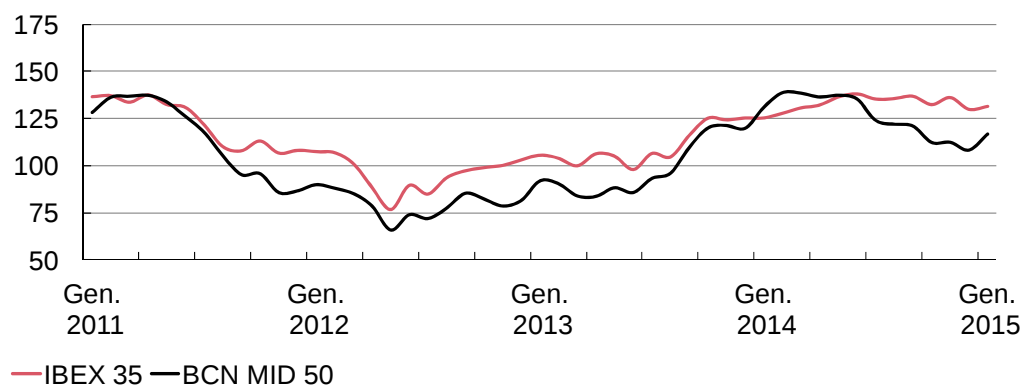
Augmenta u 10,6 % el volum anual efectiu negociat a la Borsa de Barcelona el 2014

Durant el darrer trimestre del 2014 el BCN MID 50, índex de la Borsa de Barcelona representatiu de les empreses de capitalització mitjana, ha continuat la tendència a la baixa dels dos trimestres anteriors i ha registrat un balanç negatiu (-10,5 %). El còmput anual d'aquest índex ha caigut un 9,6 %, la qual cosa contrasta amb els bons resultats que va obtenir el 2013 (+46,8 %). La quota de participació de la Borsa de Barcelona en el conjunt de l'Estat se situa en un 23,2 % a finals del 2014 (en un 25,7 %, el 2013).

El volum efectiu negociat a la Borsa de Barcelona el 2014 és de 212.824,8 milions d'euros, un 10,6 % més que l'any anterior. L'augment del nombre d'accions (21,0 %) ha compensat amb escreix la disminució del volum d'efectes públics (-17,6 %) i d'obligacions

(-19,9 %). En termes relatius, l'increment més gran correspon als fons cotitzats. El pes de la contractació de renda variable en la Borsa de Barcelona ha augmentat fins a un 82,9 % el 2014 (77,1 % el 2013).

Evolució de l'IBEX 35 i el BCN MID 50

Els índexs originals s'han reindexat a 30.1.2004=100.

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Bloomberg.

Volum efectiu de contractació a la Borsa de Valors de Barcelona

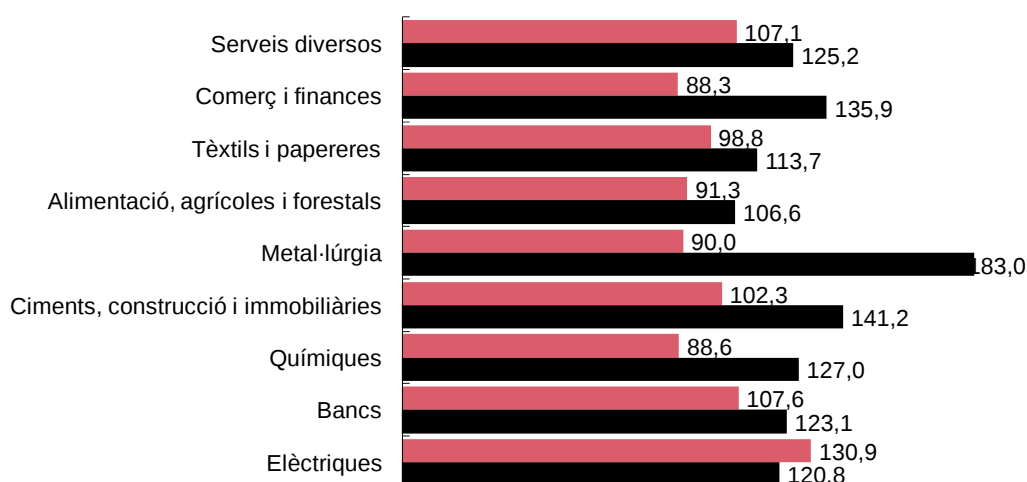
Tipus de valor	Milions d'euros el 31.12.2014	% de variació del 31.12.2013 al 31.12.2014
Efectes públics	34.899,8	-17,6
Obligacions	1.397,0	-19,9
Accions	172.960,1	21,0
Fons cotitzats	659,0	299,0
Warrants	196,9	4,0
Drets	2.711,9	-46,1
Segon mercat	0,2	-56,6
Total	212.824,8	10,6

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

Evolució dispar dels índexs sectorials

Els resultats que han registrat els índexs sectorials de la Borsa de Barcelona al final del 2014 són molt dispars. De tota manera, encara que tots (excepte l'índex de les elèctriques) han presentat resultats pitjors que l'any anterior, gairebé la meitat s'han revalorat el 2014. Els guanys més elevats els ha obtingut el sector de les elèctriques (+30,9 %), però també s'han obtingut resultats positius en els sectors de bancs (+7,6 %), de serveis diversos (+7,1 %) i de ciments, construcció i immobiliari (+2,3 %). En la resta de sectors les pèrdues anuals oscil·len entre l'11,7 % (comerç i finances) i l'1,2 % (tèxtil i papereres).

Índexs sectorials de la Borsa de Barcelona

■ Índex el 31 de desembre del 2014

■ Índex el 31 de desembre del 2013

Base índex any 2014: 1 de gener del 2014= 100.

Base índex any 2013: 1 de gener del 2013= 100.

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

Continua disminuint el percentatge de participació del mercat de deute públic de Catalunya a la Borsa de Barcelona

La negociació acumulada el 2014 al mercat de deute públic de Catalunya ha sumat un total de 34.854 milions d'euros, un 17,7 % menys que l'any 2013. El nombre d'operacions realitzades també és inferior al de l'any anterior, en un 92,2 %. Aquest mercat ha representat un 17 % del volum total que s'ha negociat a la Borsa de Barcelona el 2014 (l'any passat, un 22 %).

Mercat del deute públic de Catalunya a la Borsa de Valors de Barcelona

(de l'1 de gener al 31 de desembre del 2013)

Tipus d'operació	Nombre d'operacions		Volum contractat		
	31.12.2014	% de variació del 31.12.2013 al 31.12.2014	Milions d'euros el 31.12.2014	% de distribució	% de variació del 31.12.2013 al 31.12.2014
Compravenda simple al comptat	57	-98,6	1.586,9	4,6	-5,8
Compravenda a termini	0	-	0,0	0,0	-
Doble pacte de recompra a un dia	296	-40,8	24.468,0	70,2	3,2
Doble pacte de recompra a més d'un dia	0	-	0,0	0,0	-
Simultània al comptat	76	-92,0	3.659,8	10,5	-8,4
Simultània a termini	0	-	73,7	0,2	-
Altres operacions	27	-97,3	5.065,5	14,5	-60,9
Total	456	-92,9	34.853,9	100,0	-17,7

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

El nominal admès a negociació a final de desembre (9.326,5 milions d'euros), que és inferior al de l'any passat (12.873,23 milions d'euros), es compon de 31 emissions de bons i obligacions i 22 emissions de pagarés, que representen un volum mitjà de contractació diària de 136,7 milions d'euros (166,1 milions d'euros l'any 2013). Els creadors de mercat han augmentat el volum negociat: n'han ordenant el 91,5 % del volum total (un 83,5 % el 2013). El saldo de no residents és de 5.487,8 milions d'euros el 26 de desembre del 2014 (5.892,9 milions d'euros el 27 de desembre del 2013).

El 2014 els fons d'inversió mobiliaris augmenten un 26,7 % el capital gestionat

El patrimoni dels fons d'inversió mobiliaris espanyols ha arribat a 194.844 milions d'euros el 31 de desembre del 2014, amb increments patrimonials durant tots els mesos de l'any i gairebé en tots els tipus. A finals del 2014 el patrimoni dels fons d'inversió és un 26,7 % superior al de l'any 2013, la qual cosa representa la millor entrada neta de capital dels darrers 16 anys, 41.010 milions d'euros (31.512 milions d'euros el 2013), i la recuperació del nivell patrimonial de juliol del 2008.

Els fons d'inversió mobiliaris a l'Estat espanyol

(volum gestionat)

Tipus de fons	Milions d'euros el 31.12.2014	% de distribució	% de variació del 31.12.2013 al 31.12.2014
Monetaris	7.220,8	3,7	-13,1
De renda fixa a curt termini	35.544,3	18,2	11,0
De renda fixa a llarg termini	20.296,3	10,4	96,4
De renda fixa mixta	12.401,8	6,4	208,0
De renda variable mixta	2.613,2	1,3	68,4
De renda variable nacional	6.180,9	3,2	53,1
Garantits	32.020,8	16,4	-27,1
Amb garantia parcial	811,7	0,4	76,8
De gestió passiva	23.685,2	12,2	48,0
De retorn absolut	6.409,2	3,3	37,8
Globals	8.127,3	4,2	70,6
Internacionals	39.532,2	20,3	66,6
Total	194.843,7	100	26,7

Font: INVERCO i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

Per tipus, els fons que s'han saldat amb increments relatius més significatius són els de renda fixa mixta (+208 %), els de renda fixa a llarg termini (+96,4 %), els de garantia parcial (+76,8 %), els globals

(+70,6 %), els de renda variable mixta (+68,4 %) i els de renda variable nacional (+53,1 %). D'altra banda, el patrimoni dels fons monetaris s'ha reduït un 13,1 %, i el dels fons garantits, un 27,1 %. La resta de fons han augmentat considerablement el seu patrimoni (entre l'11 % i el 48 %).

El nombre de partícips s'ha situat en 6.480.755 el desembre del 2014, un 27,0 % més que el 2013. Pel que fa a volum de patrimoni gestionat, durant el 2014 se n'ha modificat notablement la distribució cap a categories de més risc. Així, el patrimoni dels fons garantits, que és el que baixa més en volum patrimonial total, representa un 16,4 % del total, mentre que el 2013 representava un 28,6 % del total.

Durant el 2014 el fons Fonstresor Catalunya, que inverteix més del 50 % de la mitjana de saldos diaris en valors del deute públic de la Generalitat Catalunya, ha guanyat un 22 % de partícips i ha augmentat un 23,4 % en volum patrimonial, la qual cosa situa el seu patrimoni total en 41,7 milions d'euros.

7.

El sector públic

Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2014 es van aprovar mitjançant la Llei 1/2014, de 27 de gener. El retard en què van entrar en vigor (el 30 de gener) va fer necessari tramitar el Decret 269/2013, de 23 de desembre, que establia els criteris d'aplicació de la pròrroga dels darrers pressupostos de la Generalitat aprovats (els de l'any 2012). L'elaboració dels pressupostos per al 2014 s'inscriu en un objectiu de dèficit en termes del sistema europeu de comptes (SEC) equivalent a l'1 % del PIB.

En aquest apartat s'analitzen les dades consolidades de l'execució pressupostària del conjunt del sector públic administratiu de la Generalitat, que inclou l'Administració general, l'Institut Català de la Salut, l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, el CatSalut i les 19 entitats autònomes administratives (el pressupost més elevat de les quals correspon al Servei d'Ocupació de Catalunya). D'altra banda, la informació que es presenta a continuació exclou els ingressos i les despeses que només figuren en els comptes de la Generalitat perquè aquesta institució n'exerceix la funció pagadora; concretament, els fluxos que no es tenen en compte són les transferències de l'Administració central que la Generalitat lliura íntegrament als ajuntaments, així com els fons europeus de garantia agrícola, que la Generalitat ingressa i destina als agricultors beneficiaris.

Els ingressos no financers es redueixen un 3,5 %

La liquidació dels ingressos per capítols mostra que els ingressos no financers es redueixen un 3,5 % entre gener i novembre del 2015; les operacions corrents ho fan un 3,8 % mentre que les de capital creixen un 8,4 %.

Els impostos directes disminueixen un 2,7 % i presenten un grau d'execució del 90,4 %. Els indirectes, en canvi, creixen un 7,8 %, amb una execució del 97,5 %. Les taxes i altres ingressos descendeixen amb intensitat (un -15,6 %), però els drets liquidats superen les previsions inicials. Les transferències corrents disminueixen notablement (un -53,8 %), com a conseqüència de la disminució dels fons corresponents al model de finançament (fons de garantia de serveis

públics fonamentals, fons de competitivitat i fons de suficiència) i perquè l'any anterior es va rebre un avançament a compte del model de finançament.

Pel que fa als ingressos patrimonials, l'execució queda lluny de les previsions inicials, però l'alienació d'inversions reals, bàsicament ingressos per la venda d'edificis, és un 25,3 % superior a la de l'any anterior. D'altra banda, les transferències de capital tenen una elevada execució, especialment les transferències del programa FEADER, dins de les transferències de la Unió Europea.

Estat d'execució del pressupost d'ingressos del sector públic administratiu per capítols a 30 de novembre del 2014 (milions d'euros)

	Previsions inicials	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2014/2013)
Impostos directes	7.697	6.955	-2,7
Impostos indirectes	8.703	8.486	7,8
Taxes i altres ingressos	643	689	-15,6
Transferències corrents	1.399	847	-53,8
Ingressos patrimonials	1.456	58	90,9
Alienació d'inversions	864	268	25,3
Transferències de capital	25	165	-11,0
Operacions corrents	19.897	17.034	-3,8
Operacions de capital	889	433	8,4
Ingressos no financers	20.786	17.468	-3,5

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

La classificació dels conceptes d'ingressos permet distingir els ingressos que la Generalitat rep mitjançant bestretes a compte de la liquidació del model de finançament, que constitueixen la major part dels ingressos no financers. El Ministeri d'Hisenda calcula l'import de les bestretes mensuals per a tot l'exercici (que es fan efectives mensualment per dotzenes parts), de manera que l'execució sempre és proporcional al període de referència. La bestreta en concepte de tram autonòmic de l'IRPF del 2014 disminueix el 4 %; en canvi les bestretes de l'IVA i dels impostos especials augmenten l'1,3 %. L'import del fons de suficiència és un 21,1 % inferior al de l'any anterior i el del fons de garantia de serveis públics fonamentals empitjora lleugerament els recursos disponibles per a la Generalitat. D'altra banda, les liquidacions del model de finançament d'anys anteriors es redueixen un 35,7 %, com a conseqüència de la disminució de les liquidacions pendents dels fons del sistema de finançament, especialment les del fons de garantia.

Estat d'execució del pressupost d'ingressos del sector públic administratiu per conceptes a 30 de novembre del 2014 (milions d'euros)

	Previsions inicials	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2014/2013)
Ingressos de bestretes del model de finançament	14.532	13.321	-2,7
Tram autonòmic de l'IRPF	7.046	6.459	-4,0
IVA	5.250	4.812	1,3
Impostos especials	2.347	2.151	1,3
Fons de suficiència	638	585	-21,1
Fons de garantia	-748	-686	4,2
Liquidacions i avançaments del model de finançament	426	368	-35,7
Fons de competitivitat	621	613	-26,7
Resta d'ingressos	-195	-244	-7,0
Altres ingressos impositius	2.279	2.160	-0,1
Impost sobre successions i donacions	331	317	-0,0
Impost sobre grans establiments comercials	40	17	2,1
Impost sobre el patrimoni	458	431	-23,3
Impost sobre transmissions patrimonials	865	864	30,1
Impost sobre actes jurídics documentats	228	278	2,3
Impost sobre operacions societàries	10	5	-26,7
Impost sobre determinats mitjans de transport	57	42	4,4
Tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs	230	165	-24,9
Impost especial estatal sobre vendes minoristes d'hidrocarburi	0	0	-100,0
Impost sobre estades en establiments turístics	39	41	16,3
Impost sobre producció termonuclear d'energia elèctrica	22	0	--
Taxes i altres ingressos	643	689	-15,6
Taxa sobre el joc	175	182	2,3
Resta de taxes i altres ingressos	467	507	-20,6
Altres transferències corrents de l'Estat	512	410	-1,4
Transferències corrents de la UE	38	1	-106,3
Altres transferències corrents	11	27	-24,1
Ingressos patrimonials	1.456	58	90,9
Operacions corrents	19.897	17.034	-3,8
Operacions de capital	889	433	8,4
Alienació d'inversions reals	864	268	25,3
Transferències de capital de la UE	25	97	-31,1
Resta de transferències de capital	0	68	51,7
Ingressos no financers	20.786	17.034	-3,5

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Els ingressos impositius (que no provenen de bestretes) que s'han meritats fins al novembre es mantenen estables. L'impost sobre el patrimoni és el que presenta la disminució més gran (cau un 23,3 %), perquè l'any anterior havia incorporat uns ingressos extraordinaris derivats de l'amnistia fiscal. Per contra, l'impost sobre transmissions patrimonials manté un ritme de creixement elevat i l'impost sobre actes jurídics torna a presentar un creixement positiu (un 2,3 %), amb un import superior al previst. Aquests impostos estan vinculats al sector immobiliari i la seva evolució està en consonància amb la compravenda d'habitatges. L'impost sobre successions i donacions s'estabilitza i se situa al mateix nivell que l'any anterior. L'impost sobre estades en establiments turístics s'incrementa un 16,3 % i supera l'import previst. L'impost sobre determinats mitjans de transport creix un 4,4 %, com a resultat d'un augment del nombre de matriculacions de vehicles i d'una disminució de les quotes tributàries mitjanies per la reducció de les emissions de CO₂ dels vehicles matriculats.

La comparació dels ingressos del tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs no és homogènia, perquè el primer trimestre del 2013 va incloure uns ingressos liquidats corresponents al tram estatal que ara formen part de les bestretes per impostos especials. El grau d'execució d'aquest impost és baix, amb un 73,9 % de les previsions.

Al seu torn, de gener a novembre del 2014, el conjunt de taxes i altres ingressos ha disminuït, perquè l'any anterior hi va haver un ingrés extraordinari per reintegraments d'exercicis tancats. Les comissions sobre avals, les contribucions especials d'incendis, les multes i les sancions han disminuït. En canvi, presenten una evolució positiva la taxa sobre el joc, que s'incrementa un 2,3 %, i els ingressos procedents del copagament de la prestació de serveis de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, perquè els primers mesos de l'any s'havia regularitzat la comptabilització de despeses associades a la llei de la dependència. La resta de transferències corrents provinents de l'Estat són un 1,4 % superiors a les de l'any anterior i tenen un grau d'execució del 66,3 %.

Les despeses financeres i les compres de béns i serveis fan créixer les despeses de la Generalitat

Les despeses no financeres del sector públic administratiu han crescut un 3 % fins al novembre. El 2014 s'ha comptabilitzat més despesa generada en exercicis anteriors que no computa com a dèficit del 2014, perquè es tracta d'obligacions d'exercicis anteriors que es van imputar en l'exercici corresponent.

Per capítols, les remuneracions del personal s'han incrementat un 0,2 %, com a resultat de la integració d'entitats com l'Agència de Salut Pública de Catalunya i de l'increment de les dotacions de docents del Departament d'Ensenyament, d'una banda, i de l'aplicació de les mesures d'estalvi de l'ICS i del traspàs d'efectius del Departament de Cultura a l'Agència Catalana de Patrimoni Cultural, de l'altra. Respecte del pressupost definitiu, el percentatge d'execució és del 88,2 %, lleugerament inferior del que s'esperava el mes de novembre. Les despeses corrents en béns i serveis s'incrementen un 6,1 %, principalment per la despesa en salut que es va generar el 2013 i es comptabilitza en aquest exercici. Altres partides en què s'incrementa la despesa són els lloguers, els serveis contractats al Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació i la substitució de subvencions de l'ICASS per concerts a centres privats.

Estat d'execució del pressupost de despeses del sector públic administratiu a 30 de novembre del 2014 (milions d'euros)

	Crèdits inicials	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes (OR)	% de variació (OR 2014/2013)
Remuneracions del personal	6.599	6.498	5.733	0,2
Compra de béns corrents i serveis	6.998	7.411	6.394	6,1
Interessos	2.077	1.959	1.793	8,9
Transferències corrents	5.995	6.913	6.137	3,2
Fons de contingència	45	14	0	--
Inversions reals	508	640	461	4,9
Transferències de capital	511	623	494	-19,4
Operacions corrents	21.714	22.795	20.057	3,7
Operacions de capital	1.020	1.263	955	-9,3
Despeses no financeres	22.734	24.059	21.012	3,0

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Els interessos i les despeses de formalització del deute s'incrementen un 8,9 %, com a conseqüència de l'increment de volum del deute.

Les transferències corrents se situen un 3,2 % per sobre de les del 2013 per dos motius: el ritme de comptabilització superior de determinades transferències a corporacions locals, famílies i algunes entitats, i l'increment de partides com el fons de cooperació local i el Pla únic d'obres i serveis.

Les inversions reals han augmentat un 4,9 %, mentre que les transferències de capital han caigut 19,4 %, arran de la finalització i la revisió dels compromisos d'anys anteriors —com ara el Pla únic d'obres

i serveis de Catalunya (PUOSC)— i de la disminució del ritme d'execució d'aportacions a empreses del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural. No obstant això, s'ha incrementat l'aportació a l'Agència de l'Habitatge de Catalunya i s'ha avançat la comptabilització de les aportacions a les universitats públiques.

Es recupera la recaptació dels impostos vinculats al sector immobiliari

En termes de caixa, la recaptació acumulada dels impostos que ha gestionat la Generalitat entre gener i novembre del 2014 creix un 1,6 %.

L'impost sobre el patrimoni presenta una disminució important (-22,5 %), perquè l'any anterior es van rebre els ingressos extraordinaris derivats de l'amnistia fiscal del 2012. La taxa sobre el joc es redueix un 5,1 %.

Recaptació tributària de la Generalitat

(Gener-novembre del 2014)

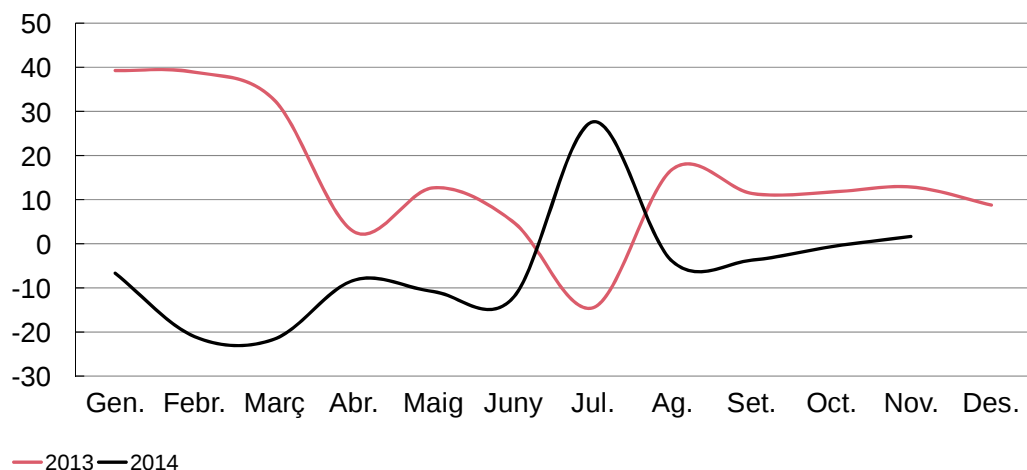
	Milions d'euros	% de variació 2014/2013
Impost sobre successions i donacions	279	3,8
Impost sobre el patrimoni	430	-22,5
Impost sobre transmissions patrimonials	839	32,3
Impost sobre actes jurídics documentats	269	5,1
Taxa sobre el joc	159	-5,1
Impost especial sobre determinats mitjans de transport	47	2,3
Tipus autonòmic de l'impost especial sobre hidrocarburs	185	-25,5
Impost sobre grans establiments comercials	28	-26,9
Impost sobre estades en establiments turístics	40	17,6
Tributs sobre els jocs en línia	6	-6,0
Gravamen de protecció civil	17	141,3
Total	2.305	1,6

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

L'increment de la recaptació de la resta d'impostos compensa aquestes reduccions. L'impost sobre successions i donacions creix un 3,8 %, i l'impost sobre determinats mitjans ho fa un 2,3 %. L'impost sobre transmissions patrimonials, que representa el 36,4 % de la recaptació dels impostos gestionats per la Generalitat, creix un 32,3 %, i l'impost sobre actes jurídics documentals, amb un pes de l'11,7 %, torna a

presentar un creixement positiu (un 5,1 %). L'impost sobre estades en establiments turístics creix un 17,6 %. De la resta d'impostos, cal destacar que l'increment intens del gravamen de protecció civil (un 141,3 %) consegüent a la reforma impositiva té un impacte quantitativament poc rellevant.

Recaptació aplicada de la Generalitat de Catalunya (taxes de variació interanual sobre xifres acumulades)

Font: Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

Continua creixent la recaptació de l'Estat a Catalunya

Entre gener i novembre del 2014 la recaptació de l'Estat a Catalunya ha estat un 6 % superior a la del mateix període de l'any anterior, percentatge superior al que ha crescut en el conjunt de comunitats autònomes (un 4,2 %).

La recaptació sobre l'IRPF presenta una evolució positiva. A Catalunya, creix un 5,7 %, i al conjunt de comunitats, un 3,9 %. Millora la recaptació de les rendes del treball i destaca el dinamisme de les retencions a les grans empreses.

L'IVA s'ha incrementat un 9,2 % a Catalunya i un 8,3 % al conjunt de comunitats autònomes. Les devolucions expliquen una part d'aquesta expansió; així, sense tenir en compte els efectes del calendari de devolucions, el creixement (només disponible per al conjunt de comunitats autònomes) seria del 6,6 %, percentatge que recull la millora de la demanda interna, especialment per l'IVA de les importacions.

A Catalunya l'impost sobre societats disminueix lleugerament, mentre que al conjunt de comunitats autònomes la reducció és molt més intensa (un -7,4 %). Les mesures tributàries (canvis en la determinació

de la quota i del gravamen especial sobre revaloració d'actius) tenen un impacte negatiu; en canvi, l'evolució dels pagaments fraccionats és positiva, d'acord amb la millora dels resultats empresarials.

Els impostos especials presenten un estancament a Catalunya i un creixement del 2 % en el total de les comunitats autònomes. Cal tenir en compte que la composició dels diversos impostos especials difereix força entre comunitats autònomes. Els impostos sobre el tabac i els alcohols creixen, mentre que els impostos sobre hidrocarburs i electricitat disminueixen.

Recaptació tributària de l'Administració central a Catalunya¹

(gener-novembre del 2014)

	Milions d'euros	% de Catalunya sobre el total de les comunitats autònomes	% de variació 2014/2013	
			Catalunya	Total de les comunitats autònomes ²
IRPF	14.051	21,7	5,7	3,9
Impost sobre societats	3.376	23,9	-0,6	-7,4
IVA	13.350	24,8	9,2	8,3
Impostos especials	1.258	7,0	0,2	2,0
Impost sobre el tràfic exterior	555	40,0	15,2	15,5
Altres ingressos tributaris	1.070	18,0	-2,9	10,0
Recaptació tributària	33.660	21,3	6,0	4,2

¹Inclou la part que conforma el conjunt d'impostos cedits a les comunitats autònomes de règim comú i a les corporacions locals.

²Inclou la recaptació efectuada per les delegacions de l'AEAT; no l'efectuada per les diputacions forals de la Comunitat Autònoma del País Basc ni de la Comunitat Foral de Navarra.

Font: Informe mensual de recaptació tributària (AEAT).

8.

Recull d'indicadors

Producte interior brut

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals			
	2012	2013	2014	2014-I	2014-II	2014-III	2014-IV
Catalunya							
PIB (base 2008)	-1,3	-0,5	1,2 (A)	0,9*	1,2*	1,3*	1,5 (A)
Demanda interna ¹	-3,2	-2,7	-	0,8	1,0	1,9	-
Demanda externa ¹	1,9	2,2	-	0,2	0,3	-0,4	-
Espanya							
PIB (base 2010)	-2,1	-1,2	1,4 (A)	0,7	1,3	1,6	2,0 (A)
Demanda interna ¹	-	-	-	1,2	2,2	2,5	-
Demanda externa ¹	-	-	-	-0,5	-0,9	-0,9	-
Zona euro							
PIB	-0,7	-0,5	-	1,1	0,8	0,8	-
Demanda interna ¹	-2,2	-1,0	-	0,9	0,8	0,6	-
Demanda externa ¹	1,5	0,5	-	0,2	0,0	0,2	-
Internacional							
PIB UE-28	-0,4	0,0	-	1,5	1,3	1,3	-
PIB EUA	2,3	2,2	2,4	1,9	2,6	2,7	2,5
PIB Japó	1,5	1,5	-	2,2	-0,3	-1,2	-

A = Avanç.

¹Contribució al creixement.

* Dades revisades per l'Idescat el mes de gener.

Font: Direcció General de Política i Promoció Econòmica, Eurostat, INE, Idescat i BEA.

Altres indicadors internacionals

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2012	2013	2014	2014-I	2014-II	2014-III	2014-IV	9-2014	10-2014	11-2014	12-2014
Tipus de canvi \$/euro (nivell)*	1,286	1,328	1,329	1,370	1,371	1,325	1,249	1,290	1,267	1,247	1,233
Preu del petroli (\$ EUA / barril)	0,2	-2,5	-9,3	-3,9	6,5	-8,9	-30,3	-14,6	-20,5	-26,9	-43,2

Font: Banc d'Espanya.

Activitat i demanda

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2012	2013	2014	2014-I	2014-II	2014-III	2014-IV	9-2014	10-2014	11-2014	12-2014
Catalunya											
Índex de producció industrial ¹	-4,7	1,0	-	2,0	2,6	-0,4	-	-2,0	1,8	1,1	-
Consum de ciment	-30,2	-23,3	-8,7	-10,0	-18,3	-11,6	8,8	-2,2	4,3	10,2	13,4
Xifra negoci activitats de serveis	-5,3	-2,1	-	3,0	2,2	2,6	-	5,3	2,8	2,3	-
Vendes de comerç al detall ²	-6,6	-3,8	2,2	1,5	1,4	1,3	4,3	4,3	3,5	1,7	7,2
Importacions de béns de capital	-4,8	-2,8	-	21,5	12,1	16,0	-	15,8	3,8	-	-
Espanya											
Índex de producció industrial ¹	-6,4	-1,7	-	1,5	2,6	0,7	-	1,1	0,9	-0,1	-
Consum de ciment	-33,5	-21,0	0,4	-2,9	-3,5	2,9	5,4	6,1	4,2	1,0	12,5
Xifra negoci activitats de serveis	-6,0	-2,1	-	2,1	2,2	2,7	-	4,6	4,0	2,8	-
Vendes de comerç al detall ²	-6,8	-3,9	0,9	0,1	0,4	0,4	2,5	2,6	2,0	0,4	4,7
Importacions de béns de capital	-10,3	3,6	-	18,1	14,6	19,1	-	20,0	19,1	-	-

¹Sèrie original corregida d'efectes de calendari.

²En valors constants. Exclou estacions de servei.

Font: INE, Idescat i Agència Estatal d'Administració Tributària.

Comerç exterior

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2012	2013	2014	2014-I	2014-II	2014-III	2014-IV	9-2014	10-2014	11-2014	12-2014
Catalunya											
Exportacions de béns	7,1	0,2	-	4,1	-0,3	3,4	-	10,3	1,4	4,4	-
Importacions de béns	-2,7	-3,5	-	9,4	7,0	9,9	-	8,7	8,2	0,3	-
Espanya											
Exportacions de béns	5,1	4,3	-	3,2	-2,0	4,8	-	9,6	4,1	3,2	-
Importacions de béns	-2,0	-2,2	-	7,0	3,7	7,3	-	7,5	7,7	2,0	-

Font: Idescat i Agència Estatal d'Administració Tributària.

Mercat de treball

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2012	2013	2014	2014-I	2014-II	2014-III	2014-IV	9-2014	10-2014	11-2014	12-2014
Catalunya											
Actius	-1,4	-1,3	-1,5	-2,1	-1,0	-2,1	-0,9	-	-	-	-
Ocupats	-5,5	-2,0	2,1	0,9	3,4	2,3	1,6	-	-	-	-
Aturats	15,9	1,4	-13,4	-11,5	-15,3	-17,0	-9,9	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	60,9	60,7	62,9	61,3	63,0	63,8	63,3	-	-	-	-
Taxa d'atur*	22,5	23,1	20,3	22,1	20,2	19,1	19,9	-	-	-	-
Afiliats a la Seguretat Social											
Atur registrat	-3,2	-2,7	1,7	0,2	1,9	2,1	2,7	2,0	2,5	2,8	2,9
	6,0	0,5	-6,9	-5,2	-7,4	-6,9	-8,0	-7,3	-7,4	-8,9	-7,8
Espanya											
Actius	0,0	-1,1	-1,0	-1,8	-1,0	-1,0	-0,2	-	-	-	-
Ocupats	-4,3	-2,8	1,2	-0,5	1,1	1,6	2,5	-	-	-	-
Aturats	15,9	4,1	-7,3	-5,5	-7,0	-8,7	-8,1	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	56,5	55,6	56,8	55,4	56,8	57,3	57,6	-	-	-	-
Taxa d'atur*	24,8	26,1	24,4	25,9	24,5	23,7	23,7	-	-	-	-
Afiliats a la Seguretat Social											
Atur registrat	-3,4	-3,1	1,6	0,4	1,6	2,0	2,5	2,0	2,4	2,6	2,4
	10,9	2,6	-5,6	-4,2	-6,4	-5,9	-5,8	-5,9	-5,9	-6,2	-5,4
Zona euro											
Ocupació	-0,6	-0,8	-	0,1	0,4	0,6	-	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (15-64 anys)*	63,8	63,5	-	63,2	63,9	64,4	-	-	-	-	-
Taxa d'atur *	11,3	12,0	11,6	12,3	11,4	11,1	11,4	-	-	-	-

Font: INE, Idescat, Departament d'Empresa i Ocupació, Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social i Eurostat.

Preus i salaris

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2012	2013	2014	2014-I	2014-II	2014-III	2014-IV	9-2014	10-2014	11-2014	12-2014
Catalunya											
Índex de preus de consum	2,9	1,7	0,1	0,2	0,5	0,0	-0,2	0,1	0,1	-0,1	-0,7
% de variació interanual desembre	3,6	0,2	-0,7	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	2,1	1,9	0,4	0,4	0,5	0,3	0,3	0,3	0,1	0,3	0,4
Índex de preus industrials	3,3	0,7	-1,6	-1,7	-0,2	-1,4	-2,9	-1,8	-2,0	-2,5	-4,0
Salari pactats en convenis ¹	2,03	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cost laboral total ²	-0,3	-0,2	-	-1,4	-1,3	-2,0	-	-	-	-	-
Espanya											
Índex de preus de consum	2,4	1,4	-0,2	0,0	0,2	-0,3	-0,5	-0,2	-0,1	-0,4	-1,0
% de variació interanual desembre	2,9	0,3	-1,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	1,6	1,4	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	0,0
Índex de preus harmonitzat	2,4	1,5	-0,2	0,0	0,2	-0,4	-0,6	-0,3	-0,2	-0,5	-1,1
Índex de preus industrials	3,8	0,6	-1,3	-2,0	-0,1	-0,9	-2,1	-0,89	-1,19	-1,45	-3,70
Salari pactats en convenis ¹	1,16	0,52	0,57	0,55	0,54	0,56	0,57	0,56	0,57	0,57	0,57
Cost laboral total ²	-0,6	0,2	-	-0,2	-0,1	-0,4	-	-	-	-	-
Zona euro											
Índex de preus harmonitzat	2,5	1,4	0,4	0,7	0,6	0,4	0,1	0,3	0,4	0,3	-0,2
% de variació interanual desembre	2,2	0,8	-0,2	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	1,8	1,3	0,9	1,0	0,9	0,9	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7
Índex de preus industrials	2,8	-0,2	-	-1,5	-1,1	-1,4	-	-1,4	-1,3	-	-

¹Fins al final del període: les dades anuals inclouen les revisions pactades.

²Cost per treballador i mes.

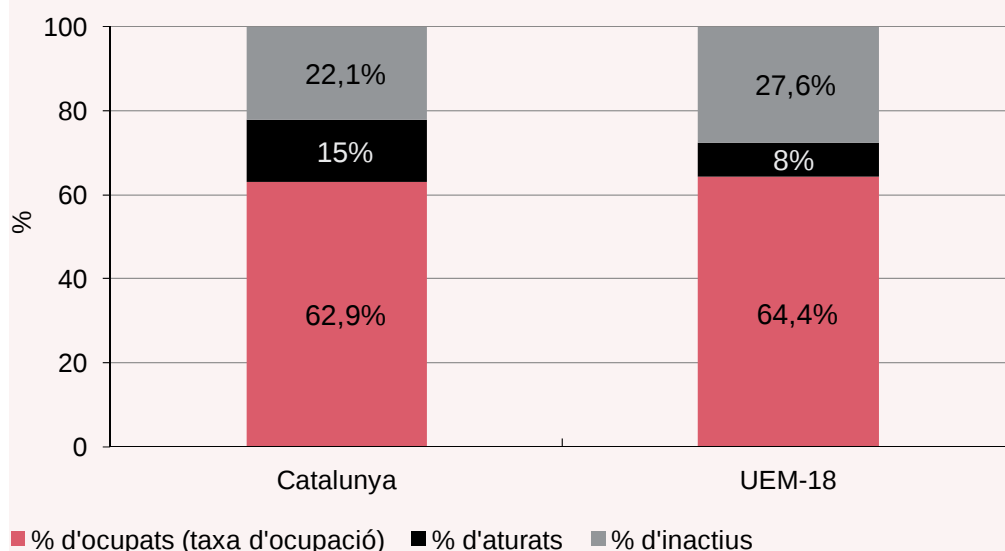
Font: INE, Idescat, Departament d'Empresa i Ocupació, Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, i Eurostat.

Requadre. Taxes d'activitat, d'ocupació i d'atur a Catalunya

La taxa d'ocupació es la variable més significativa a l'hora de mesurar la capacitat de generar ocupació d'una economia. Aquesta taxa equival al percentatge de població en edat de treballar que està ocupada (Eurostat considera la població de 15 a 64 anys).

Durant els anys d'expansió econòmica anteriors a la crisi, a Catalunya l'ocupació va créixer molt i la taxa d'ocupació va assolir un màxim històric d'un 71,5 % el 2007. En aquell moment superava amb diferència la mitjana de la zona euro i en gairebé tots els col·lectius (homes, dones, joves, etc). Posteriorment, durant la recessió, la taxa d'ocupació va caure de manera intensa, fins a valors dels anys 1997-1998 i la taxa d'atur va arribar a màxims. Per gènere, la taxa d'ocupació que es va reduir més va ser la d'homes, mentre que la de dones va resistir prou bé (en bona part perquè la proporció de dones en els sectors més castigats per la crisi era inferior). Altres col·lectius que van registrar caigudes molt fortes en la taxa d'ocupació van ser el d'estrangers i, sobretot, el de joves de 15 a 24 anys (la seva taxa es va enfonsar fins a mínims històrics).

Distribució percentual de la població de 15-64 anys en edat de treballar
(tercer trimestre del 2014)

Font: elaboració a partir de dades de l'Eurostat i l'Idescat.

La recent reactivació de l'economia ha permès recuperar part del terreny que havia perdut la taxa d'ocupació. Així, el tercer trimestre del 2014 la taxa d'ocupació de Catalunya (població en edat de treballar que treballa) és d'un 62,9 %, mentre que la que no treballa (la suma de la població en atur i la població inactiva) és d'un 37,1 %. Aquests percentatges són força similars als que es registren a la UEM (64,4 % i 35,6 %, respectivament).

Tot i que el percentatge de població de Catalunya que no treballa és similar al de la UEM, les taxes d'atur són molt diferents. Això s'explica perquè, en el col·lectiu de persones que no treballen, la proporció de persones en atur (persones que voldrien treballar) de Catalunya és superior a la de la UEM. D'aquesta manera, la taxa d'atur de Catalunya és més alta que la de la UEM perquè, comparativament, hi ha una proporció més gran de persones que volen treballar i una proporció més baixa de persones inactives.

Població de 15 a 64 anys segons situació laboral
(tercer trimestre del 2014)

Milers de persones	Catalunya	Catalunya*	UEM-18
(1) Població en edat de treballar (6+5)	4.844,4	4.844,4	215.466,0
(2) Població ocupada	3.047,7	3.047,7	138.665,2
(3) Població que no treballa	1.796,8	1.796,7	76.800,8
(4) Població en atur	725,5	459,6	17.332,2
(5) Població inactiva	1.071,3	1.337,1	59.468,6
(6) Població activa (2+4)	3.773,1	3.507,3	155.997,4
Taxes (%)			
Taxa d'ocupació de 15 a 64 anys (2/1)	62,9	62,9	64,4
Proporció de població que no treballa (3/1)	37,1	37,1	35,6
% de persones en atur / població (4/1)	15,0	9,5	8,0
Taxa d'inactivitat (5/1)	22,1	27,6	27,6
Taxa d'activitat (6/1)	77,9	72,4	72,4
Taxa d'atur (4/6)	19,2	13,1	11,1

* Dades de Catalunya en el supòsit que la taxa d'activitat fos la mateixa que la de la zona euro.

Font: Idescat, INE i Eurostat.

La taxa d'activitat mesura la proporció de persones en edat de treballar (de 15 a 64 anys) que estan actives, és a dir, que tenen una ocupació o cerquen feina. Durant les darreres dècades la taxa d'activitat ha crescut de manera gairebé constant a Catalunya (sobretot per l'increment de la taxa de dones) i aquesta tendència no ha canviat arran de la crisi.

Catalunya té una taxa d'activitat més alta que la zona euro en gairebé tots els col·lectius: en els homes, en les dones, en els joves i en quasi totes les franges d'edat. Així, la incorporació de la població de Catalunya al món del treball és més gran que la de la UEM tot i que la proporció de treball a temps parcial del mercat laboral català és molt inferior i que a Catalunya hi ha menys fórmules que facilitin compatibilitzar el treball amb la formació o amb la conciliació familiar.

Un exercici senzill permet veure com incideix sobre la taxa d'atur el fet que Catalunya tingui una taxa d'activitat superior a la de la UEM. Així, en el supòsit que Catalunya tingués una taxa d'activitat de 15 a 64 anys idèntica a la taxa mitjana de la zona euro (i mantenint la taxa d'ocupació que actualment té Catalunya), la taxa d'atur seria molt inferior: en comptes del 19,2 % que es va registrar el tercer trimestre del 2014, la taxa d'atur baixaria fins al 13,1 % (percentatge poc superior a l'11,1 % que es va registrar a la zona euro).

Exercici de simulació de les taxes d'atur per comunitats autònomes
(tercer trimestre del 2014)

	Taxa d'activitat (16-64 anys)	Taxa d'ocupació (16-64 anys)	Taxa d'atur (16-64 anys)	Simulació de taxa d'atur (16-64 anys)*
Espanya	75,2	57,3	23,8	23,8
Catalunya	79,0	63,8	19,2	15,1
Andalusia	72,2	46,7	35,4	37,9
Aragó	76,9	62,7	18,4	16,6
Astúries	70,5	56,4	20,1	25,1
Illes Balears	82,2	69,0	16,0	8,2
Canàries	73,1	48,6	33,4	35,3
Cantàbria	74,0	59,9	19,1	20,4
Castella i Lleó	74,7	60,1	19,5	20,0
Castella - la Manxa	74,2	53,0	28,6	29,6
País Valencià	74,0	55,0	25,7	26,8
Extremadura	71,2	51,4	27,8	31,6
Galícia	73,1	58,2	20,4	22,6
Madrid	78,4	64,6	17,7	14,1
Múrcia	74,1	54,6	26,3	27,4
Navarra	75,8	64,5	14,9	14,2
País Basc	73,9	62,6	15,3	16,8
La Rioja	78,9	64,4	18,3	14,3

* Es pren el valor de la taxa d'activitat mitjana estatal com a valor de la taxa de la comunitat autònoma.

Font: elaboració a partir de dades de l'INE.

Aquesta simulació també es pot fer per comunitats autònomes, a partir del supòsit que la taxa d'activitat de totes les comunitats fos igual a la taxa mitjana estatal. Cal recordar que la taxa d'activitat de 16 a 64 anys de Catalunya (d'un 79 % el tercer trimestre del 2014) és superior a la taxa mitjana estatal, de manera que si la taxa d'activitat de Catalunya fos la mateixa que l'estatal, la taxa d'atur de Catalunya seria d'un 15,1 % (en lloc d'un 19,2 %). En comunitats autònomes com Madrid i les Illes Balears, la taxa d'atur també baixaria; en canvi, en comunitats com Astúries i Extremadura, pujaria.